

**Sprawozdanie
z efektów
pracy
organizatora
rodzinnej
pieczy
zastępczej
za rok 2025**

Spis treści

1. Rodzinna piecza zastępcza na terenie Powiatu Wodzisławskiego	str.4
2. Kadra organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	str.11
3. Wspieranie funkcjonujących rodzin zastępczych w zakresie wypełnianych przez nie funkcji opiekuńczo – wychowawczych	str.25
4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej	str.37
5. Pozyskiwanie kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej	str.42
6. Szkolenia kandydatów oraz rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	str.49
7. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej	str.55
8. Instytucjonalna piecza zastępcza	str.61
9. Finansowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej	str.63
10. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej	str.64
11. Realizacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	str.66
12. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim w 2026 roku	str.75

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 76 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu wyznaczona przez starostę lub podmiot, któremu starosta powierzył realizację tego zadania na podstawie stosownego zlecenia. Rozwiązanie to ma na celu zapewnienie sprawnej, skoordynowanej oraz profesjonalnej realizacji zadań związanych z organizowaniem, wspieraniem i monitorowaniem funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku gdy funkcję organizatora pełni powiatowe centrum pomocy rodzinie, ustawodawca przewiduje obowiązek wyodrębnienia w jego strukturze organizacyjnej zespołu do spraw pieczy zastępczej. Zespół ten odpowiada za realizację zadań merytorycznych, w tym w szczególności za kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze, wspieranie już funkcjonujących form pieczy zastępczej, a także współpracę z innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Wodzisławskiego Nr 84/2011 z dnia 21 października 2011 r., zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim.

W jego strukturze funkcjonuje Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który wykonuje zadania wynikające zarówno z przepisów prawa, jak i zapewnienia opieki dzieciom pozbawionym możliwości wychowywania się w rodzinie biologicznej oraz lokalnych potrzeb społecznych w zakresie wspierania rodzin.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 wskazanej ustawy, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności sporządzanie i przedkładanie staroście oraz radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów swojej

działalności. Obowiązek ten ma istotne znaczenie dla zapewnienia transparentności działań oraz umożliwia ocenę skuteczności podejmowanych inicjatyw, a także planowanie dalszych kierunków rozwoju systemu pieczy zastępczej.

Niniejsze opracowanie stanowi realizację wskazanego obowiązku sprawozdawczego i obejmuje analizę działań podejmowanych w 2025 roku w Powiecie Wodzisławskim w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Dokument prezentuje zarówno osiągnięte rezultaty, jak i zidentyfikowane potrzeby oraz wyzwania. Opracowanie stanowi podstawę do dalszego doskonalenia lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny.

1. Rodzinna piecza zastępcza na terenie Powiatu Wodzisławskiego

Dzieci przyjmowane są do pieczy zastępczej zwykle w sytuacji, gdy rodzice z różnych powodów nie radzą sobie z obowiązkami rodzicielskimi. W 2025 roku w większości przypadków umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wodzisławskiego wynikało z występowania kilku dysfunkcji rodziny. Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych powiązana z uzależnieniem rodziców od alkoholu.

Pieczna rodzinna

W 2024 roku do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu po raz pierwszy zostało przyjętych 78 dzieci. W 2025 roku spadła nieco łączna liczba nowych umieszczeń do 71. Natomiast zdecydowana większość z nich, bo aż 44 wychowanków zostało umieszczonych w niespokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych zawodowych.

Tabela 1: Liczba nowych umieszczeń w rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim w latach 2024 - 2025

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2024	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2025
Spokrewnione	32	21
Niezawodowe	10	6
Zawodowe	26	30
Rodzinny dom dziecka	10	14
Razem:	78	71

W 2024 roku odnotowano przypadki niewykonania postanowień sądu dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Łącznie 12 dzieci (na podstawie 8 postanowień), pomimo decyzji sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, pozostało w środowisku rodzin biologicznych, które nie realizowały prawidłowo funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyczyną braku realizacji tych postanowień był przede wszystkim brak dostępnych miejsc w pieczy zastępczej oraz brak współpracy ze strony rodziców biologicznych.

Analogiczna sytuacja miała miejsce w 2025 roku, kiedy to 10 dzieci (na podstawie 5 postanowień), pomimo wydanych przez sąd decyzji o zabezpieczeniu w pieczy zastępczej, nadal pozostawało pod opieką rodziców biologicznych. W tych przypadkach główną przyczyną niewykonania postanowień sądu był brak współpracy ze strony rodziców biologicznych.

Tabela 2: Liczba niezrealizowanych postanowień sądu w latach 2024-2025

Przyczyna braku realizacji postanowień sądowych	Liczba niezrealizowanych postanowień sądowych w roku 2024	Liczba niezrealizowanych postanowień sądowych w roku 2025
Brak miejsc w pieczy zastępczej	4	0

cd. Tabela 2: Liczba niezrealizowanych postanowień sądu w latach 2024-2025

Przyczyna braku realizacji postanowień sądowych	Liczba niezrealizowanych postanowień sądowych w roku 2024	Liczba niezrealizowanych postanowień sądowych w roku 2025
Brak współpracy ze strony rodziców biologicznych	4	5

Na koniec 2025 roku rodzinna piecza zastępcza funkcjonowała w formie rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzinnych domów dziecka oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, których było łącznie 186. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 66%, rodziny niezawodowe – 21%, a rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka – 13%.

W odniesieniu do 2024 roku nastąpił wzrost liczby rodzinnych domów dziecka z 6 do 8, co było podyktowane rosnącym zapotrzebowaniem na tego rodzaju formę pieczy zastępczej, z uwagi na zwiększoną potrzebę umieszczeń dzieci w niespokrewnionych formach pieczy zastępczej.

W 2025 roku zawarto 4 nowe umowy dotyczące zawodowych form pieczy zastępczej w tym: podpisano 1 umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, 1 umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz 1 umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Jednocześnie w 2025 r. 1 rodzinę zawodową przekwalifikowano w rodzinny dom dziecka. Świadczy to o stopniowym rozwoju tej formy pieczy zastępczej oraz podejmowaniu działań zmierzających do zwiększenia liczby profesjonalnych rodzin zdolnych do zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków opieki i wychowania, a także stabilnego i bezpiecznego środowiska sprzyjającego ich prawidłowemu rozwojowi.

Tabela 3: Formy rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2024 - 2025

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin w roku 2024	Liczba rodzin w roku 2025
Spokrewnione	123	122
Niezawodowe	39	40
Zawodowe	12	11
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	2
Zawodowa specjalistyczna	2	3
Rodzinny dom dziecka	6	8
Razem:	184	186

W 2025 roku funkcję rodziny zastępczej pełniło 119 małżeństw, co stanowi wzrost o 6 małżeństw w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast liczba rodzin zastępczych sprawowanych przez osoby samotne spadła z 71 osób w roku 2024 do 67 osób w 2025 roku.

Rodziny, które opiekowały się jednym dzieckiem stanowiły 64%, dwojgiem dzieci – 17%, trojgiem – 9%, zaś czworgiem i więcej dzieci – 10% wszystkich rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Ponad połowa rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka to osoby w wieku 51–70 lat.

Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wzrosła z 358 dzieci w roku 2024, do 363 dzieci w 2025 roku.

Wraz ze wzrostem liczby prowadzonych rodzinnych domów dziecka z 6 do 8 tego typu rodzin, wzrosła liczba wychowanków przebywających w tych rodzinach z 53 do 67 dzieci.

Tabela 4: Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2024 -2025

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci w roku 2024	Liczba dzieci w roku 2025
Spokrewnione	173	174
Niezawodowe	59	50
Zawodowe	47	43
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	20	24
Zawodowa specjalistyczna	6	5
Rodzinny dom dziecka	53	67
Razem:	358	363

Umieszczenia w niespokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych, głównie w rodzinach zawodowych wynika przede wszystkim z braku możliwości zapewnienia dziecku opieki przez osoby bliskie, a także z ograniczonej liczby kandydatów wśród rodzin spokrewnionych spełniających wymagania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W związku z powyższym istnieje konieczność stałego pozyskiwania oraz przygotowania nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, co ma istotne znaczenie dla zapewnienia dzieciom odpowiednich, stabilnych warunków opieki i wychowania. W 2025 roku spośród wszystkich wychowanków objętych opieką, 46 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, co stanowi nieznaczny spadek w porównaniu do roku 2024.

Tabela 5: Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności w latach 2024 - 2025

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci z niepełnosprawnością w roku 2024	Liczba dzieci z niepełnosprawnością w roku 2025
Spokrewnione	19	17
Niezawodowe	6	5
Zawodowe	7	5
Zawodowe specjalistyczne	3	3
Rodzinny dom dziecka	13	16
Razem:	48	46

W roku 2025 wśród wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 7–13 lat (144) oraz młodzież w wieku 14-17 lat (96).

Tabela 6: Wiek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w roku 2025

Wiek dzieci	Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach niezawodowych	Liczba dzieci w rodzinach zawodowych	Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka
Poniżej 1 roku	1	0	4	0
od 1 roku do 3 lat	6	4	14	3
4 – 6 lat	26	8	23	4
7 – 13 lat	72	14	23	34
14 – 17 lat	46	20	7	23
18 – 24 lata	23	4	1	3

W 2025 roku, wzrosła liczba dzieci, które powróciły do swoich rodzin naturalnych i łącznie wyniosła 24 dzieci, w stosunku do 2024 roku, w którym tylko 16 dzieci w wieku do 18 roku życia powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

Tabela 7: Liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej w latach 2024 - 2025

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej w roku 2024	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej w roku 2025
Spokrewnione	7	5
Niezawodowe	6	6
Zawodowe	1	5
Rodzinny dom dziecka	2	8
Razem:	16	24

W 2025 roku co prawda odnotowano wzrost liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych, jest to 13% w stosunku do ogółu umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej. Pomimo zauważalnej poprawy w tym zakresie, odsetek ten nadal pozostaje na stosunkowo niskim poziomie, co wskazuje na ograniczoną skuteczność działań zmierzających do reintegracji rodziny.

Tabela 8: Okres przebywania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2024 - 2025

Okres przebywania	Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2024	Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2025
Do 3 miesięcy	19	19
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	36	18
Powyżej 6 do 12 miesięcy	16	26
Powyżej 1 roku do 2 lat	59	67
Powyżej 2 lat do 3 lat	57	43
Powyżej 3 lat	171	190
Razem	358	363

W większości przypadków opieka zastępcza jest utrzymywana aż do osiągnięcia przez dzieci pełnoletności. Świadczy to o trudnościach zarówno w powrocie dzieci do rodzin biologicznych, jak i w znalezieniu dla nich trwałych form opieki, takich jak adopcja. Jednocześnie wskazuje to, że rodzinna piecza zastępcza pełni nie tylko funkcję tymczasowego wsparcia, lecz w praktyce często staje się środowiskiem długotrwałego wychowania, zapewniając dzieciom stabilizację oraz poczucie bezpieczeństwa. Zjawisko to uwidacznia jednak również wyzwania systemowe związane z usprawnieniem procesów reintegracji rodzinnej oraz skróceniem czasu pobytu dzieci w pieczy.

2. Kadra organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim jest jednostką organizacyjną Powiatu Wodzisławskiego odpowiedzialną za organizację, koordynację oraz nadzór nad funkcjonowaniem systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Zadania z zakresu organizowania rodzinnej pieczy zastępczej realizowane są w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim przez **Sekcję Wsparcia Rodzin**, w ramach której funkcjonuje **Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej**.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie wsparcia dzieciom i rodzinom zastępczym,
- 2) prowadzenie naboru, kwalifikacji i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodzin już funkcjonujących,
- 3) organizowanie terapii i specjalistycznego wsparcia,
- 4) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,
- 5) monitorowanie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej

Podstawową komórką organizacyjną realizującą zadania organizatora jest Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do jego zadań należy w szczególności:

- 1) kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnych domów dziecka,
- 2) organizowanie szkoleń dla kandydatów i rodzin zastępczych,
- 3) prowadzenie naboru i kwalifikacji rodzin zastępczych,

- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym wsparcia specjalistycznego,
- 5) monitorowanie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej i funkcjonowania rodzin zastępczych,
- 6) organizowanie i udział w ocenie sytuacji dziecka,
- 7) współpraca z sądem, ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami,
- 8) realizacja zadań związanych z procesem usamodzielniania wychowanków.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, realizując powyższe zadania, ściśle współpracuje z **Zespołem ds. świadczeń** oraz **Zespołem ds. poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej**. Współdziałanie to umożliwia zapewnienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz rodzinom zastępczym kompleksowego i wieloaspektowego wsparcia.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy organizatora realizujący zadania koordynatora rodzinnej pieczy

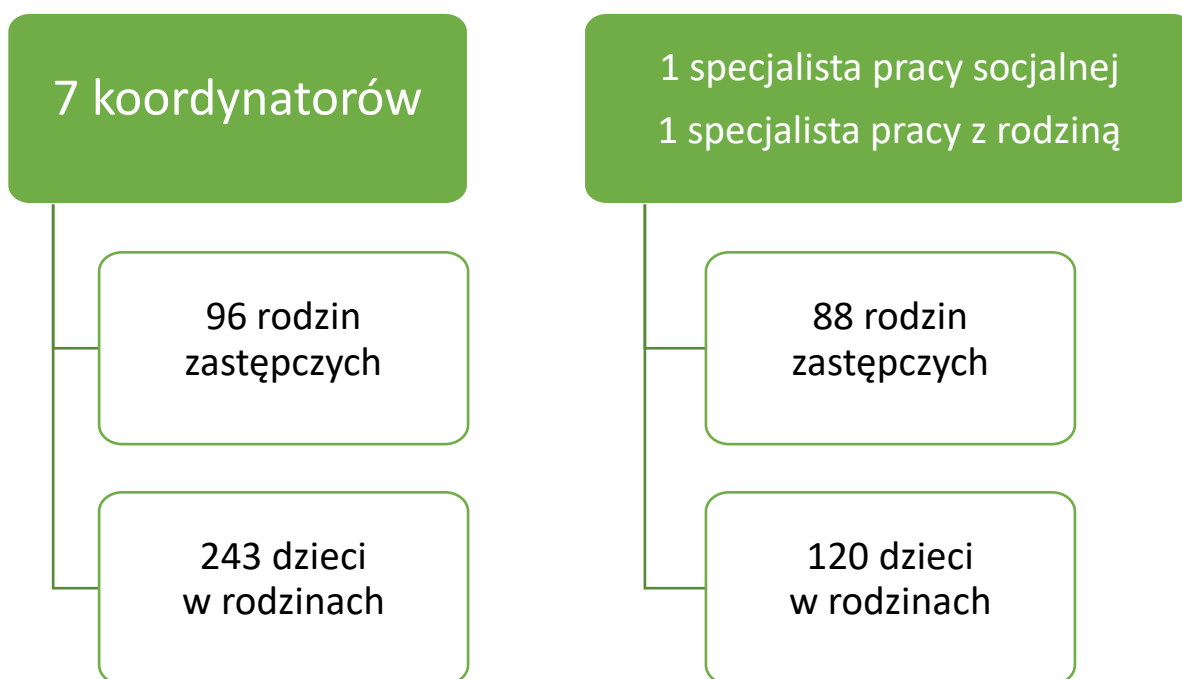
Struktura organizacyjna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej opiera się na współpracy zespołu specjalistów, koordynatorów oraz pracowników merytorycznych i administracyjnych.

Przyjęty model organizacyjny umożliwia kompleksową realizację zadań ustawowych, zapewniając wsparcie zarówno dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, rodzinom zastępczym, jak i rodzinom biologicznym, z uwzględnieniem ich potrzeb oraz sytuacji życiowej.

W Sekcji Wsparcia Rodzin w 2025 roku na wniosek rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, opiekę nad funkcjonującymi formami rodzinnej pieczy zastępczej zapewniało 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

W Sekcji Wsparcia Rodzin jest to 1 specjalista pracy socjalnej oraz 1 specjalista pracy z rodziną.

Wsparcie pracowników merytorycznych Organizatora (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, specjalisty pracy z rodziną, specjalisty pracy socjalnej) ma bardzo istotne znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju systemu opieki nad dziećmi w ramach pieczy zastępczej. Pracownicy przekazują wskazówki i pomagają rodzinom zastępczym lub prowadzącym rodzinny dom dziecka w rozwiązywaniu trudnych spraw związanych z opieką i wychowaniem powierzonych im dzieci, a czasem towarzyszą rodzinie zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka w formie wspierającej i profilaktycznej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy socjalnej i specjalista pracy z rodziną, realizowali w swojej pracy zadania w szczególności polegające na:

- 1) udzielaniu pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, polegającym na towarzyszeniu rodzicom w sprawach codziennych, pomocy w rozwiązaniu problemów, zachęcaniu do udziału w grupie wsparcia oraz organizowaniu kontaktów dziecka z rodziną biologiczną poprzez utrzymywanie stałego kontaktu z rodzinami zastępczymi i wychowankami pieczy zastępczej, zarówno w sposób osobisty (m.in spotkania w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych), a także telefoniczny i mailowy,
- 2) przygotowaniu, analizie i modyfikacji planu pomocy dziecku we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny,
- 3) przygotowaniu we współpracy z pracownikami Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinnych domów dziecka jako okresowej weryfikacji jakości opieki nad dzieckiem,
- 4) sporządzeniu planów pracy z rodziną zastępczą, w celu pracy nad obszarami problemowymi powodującymi trudności w wypełnianiu funkcji rodzica zastępczego oraz opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
- 5) zapewnianiu dzieciom opieki w rodzinach pomocowych min. na czas korzystania urlopu rodzin zawodowych,
- 6) prowadzeniu rozmów z rodzinami zastępczymi odnośnie możliwości przyjęcia do rodziny zastępczej dzieci, w związku z otrzymywanymi przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej postanowieniami sądu,
- 7) prowadzeniu rozmów wychowawczych, motywująco – wspierających, a w razie konieczności dyscyplinujących z dziećmi przebywającymi w rodzinach

zastępczych wraz z ustaleniem wsparcia psychologiczno –pedagogicznego w przypadkach tego wymagających,

8) monitorowaniu sytuacji szkolnych wychowanków poprzez kontakt z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, informowanie i zapraszanie przedstawicieli szkół do udziału w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej czego efektem było zmobilizowanie wychowanków do prawidłowego realizowania obowiązku szkolnego, osiągnięcia lepszych wyników w nauce, zaangażowanie dzieci w proces edukacyjny,

promocja do następnej klasy, czy ukończenie wybranej przez siebie szkoły,

9) współpracy z asystentami rodzin biologicznych oraz rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, którzy na bieżąco byli informowani o aktualnej sytuacji zdrowotnej, rozwojowej, szkolnej i przedszkolnej dziecka,

10) organizowaniu i nadzorowaniu spotkań dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych z rodzicami biologicznymi oraz rodzeństwem i najbliższą rodziną w przyjaznych pokojach spotkań na terenie Centrum oraz sporządzaniu informacji o ich przebiegu,

11) zapewnianiu rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,

12) pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu poprzez zachęcanie do udziału w grupie wsparcia, wspólnych szkoleniach, imprezach integracyjnych, festynach,

13) zgłaszaniu do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

14) przygotowaniu dokumentacji celem złożenia wniosków na świadczenia alimentacyjne dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,

15) przygotowaniu informacji do właściwego sądu o całokształcie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sytuacji rodziny

dziecka,

16) wystosowywaniu wniosków do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,

17) ustalaniu potrzeby wsparcia w nauce w formie wolontariusza,

18) udzielaniu wsparcia wychowankom pieczy zastępczej, którzy przygotowywali się do procesu usamodzielnienia poprzez rozmowy dotyczące wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, sporządzenie Indywidualnych

Programów Usamodzielnienia, informowanie o formach pomocy pieniężnej dostępnej po złożeniu wniosku po rozpoczęciu procesu usamodzielnienia

19) rozpoznawaniu możliwości zamieszkania w mieszkaniach treningowych przez pełnoletnich wychowanków po opuszczeniu pieczy zastępczej oraz prowadzeniu rozmów na temat procesu usamodzielniania oraz informowanie o możliwości przydziału mieszkania komunalnego wraz z omówieniem wniosku o jego przydział,

20) udziale w akcjach promocyjnych rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu wodzisławskiego w ramach działania pn. „Mapa Powiatu”, w której zawarto wydarzenia (festyny, pikniki, wydarzenia kulturalne) w 9 gminach, celem pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze oraz popularyzacji rodzicielstwa zastępczego.

Rysunek 1: Zestawienie wybranych zadań realizowanych przez koordynatorów i pracowników organizatora realizujących zadania koordynatora

Specjalista pracy socjalnej i specjalista pracy z rodziną

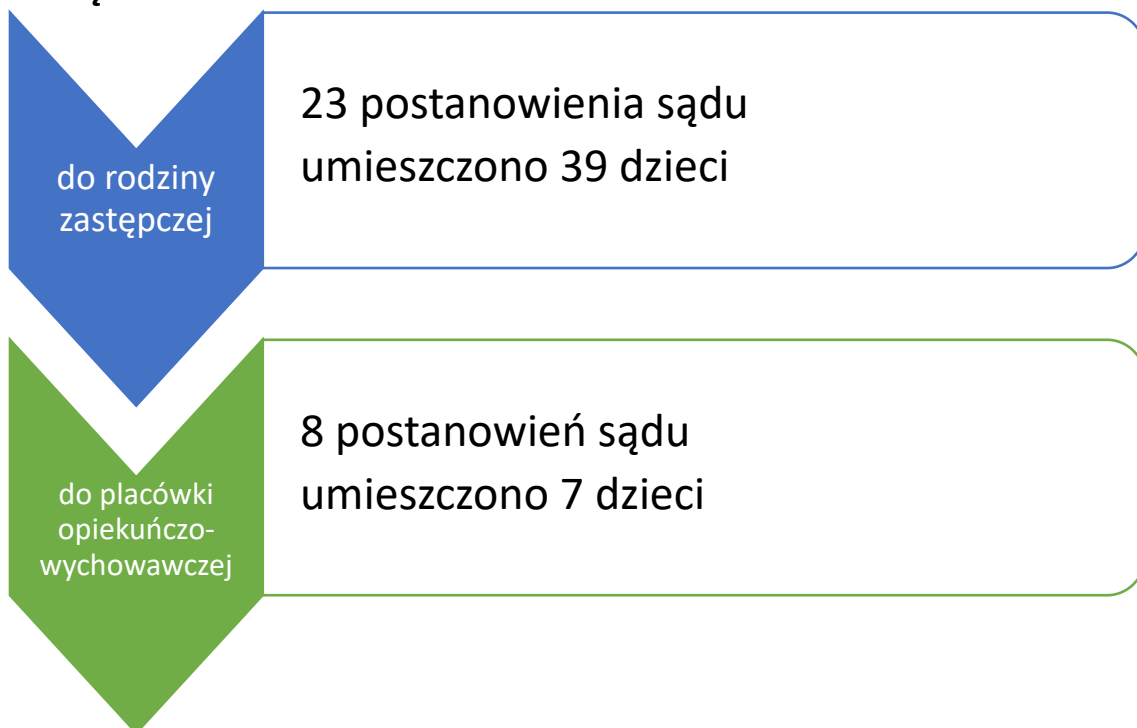
Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu, w sytuacji gdy dobro dziecka jest zagrożone. W związku z powyższym specjaliści podejmowali szereg działań przygotowujących i towarzyszących procesowi umieszczenia dziecka zarówno w pieczy rodzinnej, jak i instytucjonalnej.

W szczególności działania dotyczące umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej obejmowały:

- 1) rozpoznanie sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej oraz bytowej dziecka w jego środowisku,

- 2) analizę możliwości umieszczenia dziecka w najbliższym środowisku rodzinnym, w szczególności wśród krewnych,
- 3) przekazywanie informacji rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej przejmującej opiekę nad dzieckiem,
- 4) nawiązywanie współpracy i bieżący kontakt z osobami zaangażowanymi w pracę z rodziną, w tym asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem sądowym, dzielnicowym oraz przedstawicielami służby zdrowia,
- 5) prowadzenie rozmów z rodzicami biologicznymi dzieci, wobec których sąd orzekł umieszczenie w pieczy zastępczej,
- 6) organizowanie transportu dziecka do nowego miejsca pobytu,
- 7) uczestnictwo w procesie przekazania dziecka do rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Rysunek 2 : Umieszczenia w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej 2025r., które realizowane były przez specjalistę pracy socjalnej oraz specjalistę pracy z rodziną

Istotnym obszarem działań specjalistów było również uczestnictwo w procesie kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.

W ramach tych zadań:

- 1) gromadzono i weryfikowano dokumentację niezbędną do spełnienia wymogów formalnych przez kandydatów,
- 2) sporządzano opinie dotyczące warunków mieszkaniowych, sytuacji materialnej, zawodowej, rodzinnej oraz stanu zdrowia kandydatów,
- 3) uczestniczono w pracach zespołów kwalifikacyjnych, opiniujących kandydatów do udziału w szkoleniach dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.

Ponadto specjaliści brali udział w ustalaniu – na wniosek innych powiatów – wysokości odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, poprzez analizę ich sytuacji socjalno-bytowej oraz dochodowej w 10 domostwach.

Rysunek 3: Liczba opiniowanych kandydatów na zlecenie Sądu.

Podjęte działania miały charakter kompleksowy i ukierunkowane były na zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa oraz właściwych warunków opieki

i wychowania, a także na wspieranie rodzin w realizacji ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Pedagog i psycholog

W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnieni są specjaliści wspierający system pieczy zastępczej, którymi są psycholog i pedagog wchodzący w skład Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, realizujący bieżące poradnictwo oraz wsparcie dla rodzin zastępczych, ich dzieci oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Podejmowane działania miały charakter kompleksowy i obejmowały zarówno pracę w siedzibie Centrum, jak i wsparcie udzielane w środowisku zamieszkania rodzin, co umożliwiło trafniejsze rozpoznanie ich sytuacji, pogłębioną diagnozę potrzeb oraz adekwatne reagowanie na występujące trudności opiekuńczo-wychowawcze i emocjonalne.

Zakres zadań psychologa obejmował w szczególności:

- 1) udzielanie wsparcia psychologicznego rodzinom zastępczym, dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej oraz osobom opuszczającym tę formę opieki, w tym prowadzenie konsultacji indywidualnych i poradnictwa,
- 2) sporządzanie opinii psychologicznych dotyczących predyspozycji, motywacji oraz kompetencji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 3) opracowywanie diagnoz psychologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, uwzględniających ich rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy,
- 4) planowanie, organizowanie i realizację okresowych badań psychologicznych rodzin zastępczych (zarówno zawodowych, jak

i niezawodowych), mających na celu ocenę ich funkcjonowania oraz określenie potrzeb wsparcia,

- 5) uczestnictwo w realizacji postanowień sądu dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, w tym zapewnienie wsparcia psychologicznego w sytuacjach trudnych emocjonalnie,
- 6) udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zespołów ds. oceny rodzin zastępczych, wraz z formułowaniem wniosków i rekomendacji,
- 7) uczestnictwo w spotkaniach dzieci z rodzicami biologicznymi, dokumentowanie ich przebiegu oraz sporządzanie opinii na potrzeby sądu i innych instytucji,
- 8) prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka, ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji wychowawczych i radzenie sobie z trudnościami.

Dodatkowym wzmocnieniem systemu wsparcia był etat psychologa zatrudnionego w ramach projektu „Rodzina w Centrum”. Specjalista ten prowadził regularne i intensywne konsultacje z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, również w miejscu ich zamieszkania, dostosowując formy pracy do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i emocjonalnych. Wsparcie obejmowało zarówno bieżącą pomoc psychologiczną, jak i długofalową pracę ukierunkowaną na budowanie poczucia bezpieczeństwa, wzmacnianie zasobów osobistych oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi doświadczeniami. Istotnym elementem działań była również interwencja w sytuacjach kryzysowych, takich jak konflikty w środowisku zastępczym czy skutki wcześniejszych doświadczeń traumatycznych. Psycholog współpracował także z opiekunami zastępczymi, udzielając im wskazówek dotyczących pracy wychowawczej z dzieckiem, co sprzyjało większej spójności oddziaływań opiekuńczych i terapeutycznych.

Działania realizowane w ramach projektu przyczyniały się do podniesienia jakości opieki w pieczy zastępczej, ograniczania negatywnych skutków izolacji od rodziny biologicznej oraz wspierania prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci. Obecność psychologa w systemie stanowiła zatem istotny element kompleksowego wsparcia, zwiększający skuteczność podejmowanych działań pomocowych.

Pedagog koncentrował swoje działania na realizacji zadań związanych z organizacją i funkcjonowaniem rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności w obszarze naboru, kwalifikacji oraz przygotowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Jego praca miała charakter wieloaspektowy i obejmowała działania diagnostyczne, szkoleniowe, organizacyjne oraz wspierające, ukierunkowane na zapewnienie odpowiedniej jakości opieki zastępczej.

W zakresie przygotowania kandydatów pedagog realizował następujące zadania:

- 1) prowadzenie wstępnych rozmów kwalifikacyjnych z kandydatami oraz wstępnej oceny ich predyspozycji,
- 2) sporządzanie opinii pedagogicznych dotyczących możliwości i gotowości do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 3) udzielanie poradnictwa w zakresie obowiązków, odpowiedzialności i specyfiki pełnienia roli rodziny zastępczej,
- 4) organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 5) inicjowanie i koordynowanie działań promujących rodzicielstwo zastępcze, w tym kampanii informacyjnych, spotkań oraz działań popularyzujących ideę pieczy zastępczej w środowisku lokalnym.

Istotnym obszarem działalności pedagoga było również wsparcie funkcjonujących rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Działania te obejmowały:

- 1) organizowanie i koordynowanie poradnictwa specjalistycznego oraz grup wsparcia dla rodzin zastępczych,
- 2) prowadzenie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- 3) udział w posiedzeniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i rodziny zastępczej oraz współtworzenie rekomendacji dotyczących dalszych działań,
- 4) organizowanie i koordynowanie pomocy wolontariuszy wspierających edukację dzieci, w tym ich rekrutację, szkolenie, przygotowywanie stosownych porozumień oraz udzielanie informacji rodzicom wolontariuszy,
- 5) inicjowanie i realizację działań integracyjnych dla rodzin zastępczych, sprzyjających budowaniu relacji, wymianie doświadczeń oraz wzmocnieniu systemu pieczy zastępczej,
- 6) przeprowadzanie rozmów kwalifikacyjnych, wydawanie świadectw ukończenia szkoleń oraz zaświadczeń kwalifikacyjnych,
- 7) udzielanie wsparcia pedagogicznego rodzinom zastępczym, dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej oraz osobom opuszczającym tę formę opieki, w tym prowadzenie konsultacji indywidualnych i poradnictwa.

Pedagog pełnił również funkcję koordynatora projektu „Rodzina w Centrum”, odpowiadając za jego prawidłową realizację zarówno na poziomie merytorycznym, jak i organizacyjnym. W szczególności do jego obowiązków należało:

- 1) koordynowanie działań projektowych zgodnie z harmonogramem, zapisami umowy o dofinansowanie oraz obowiązującymi przepisami krajowymi i unijnymi,
- 2) sprawowanie nadzoru merytorycznego i finansowego nad realizacją projektu,
- 3) nadzór nad prawidłowym i rzetelnym prowadzeniem dokumentacji projektowej,
- 4) przygotowywanie wniosków o płatność w części rzeczowej wraz z wymaganymi załącznikami oraz nadzór nad przygotowaniem części finansowej,
- 5) prowadzenie bieżącego monitoringu realizacji projektu, w tym systematyczna kontrola osiągniętych wskaźników i rezultatów,
- 6) współpraca z zespołem projektowym oraz wszystkimi osobami zaangażowanymi w realizację działań projektowych,
- 7) organizacja procesu rekrutacji uczestników projektu oraz czuwanie nad jego prawidłowym przebiegiem,
- 8) udzielanie informacji o założeniach i zasadach realizacji projektu potencjalnym uczestnikom,
- 9) realizacja działań informacyjno-promocyjnych oraz przygotowywanie treści przeznaczonych do publikacji na stronie internetowej.

Podejmowane działania przyczyniały się do zapewnienia wysokiej jakości wsparcia rodzin zastępczych, profesjonalnego przygotowania kandydatów do pełnienia tej funkcji oraz sprawnej i zgodnej z założeniami realizacji zadań w ramach systemu pieczy zastępczej i projektu współfinansowanego ze środków zewnętrznych.

Zespołu ds. świadczeń i Zespół ds. poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, organizując wsparcie dla rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych, prowadzi ścisłą i systematyczną współpracę z pracownikami Zespołu ds. świadczeń oraz Zespołu ds. poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

Współpraca ta ma charakter stały i wieloaspektowy, obejmując zarówno kwestie organizacyjne, finansowe, jak i specjalistyczne wsparcie rodzin oraz dzieci. W szczególności dotyczy ona koordynacji działań związanych z przyznawaniem i wypłatą świadczeń na rzecz rodzin zastępczych, a także zapewnienia dostępu do pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej oraz interwencyjnej w sytuacjach kryzysowych.

Wspólne działania zespołów umożliwiają kompleksowe podejście do problemów rodzin zastępczych, szybką reakcję na pojawiające się trudności oraz skuteczne dostosowanie form wsparcia do indywidualnych potrzeb dzieci i rodzin. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie spójnego systemu pomocy, łączącego wsparcie finansowe, specjalistyczne oraz interwencyjne w ramach jednej struktury organizacyjnej.

3. Wspieranie funkcjonujących rodzin zastępczych w zakresie wypełnianych przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim działając jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizowało zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w zakresie zapewnienia kompleksowego wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka. Podejmowane działania

miały na celu w szczególności wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie wypaleniu opiekunów, zapewnienie stabilności funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie potrzeb dzieci umieszczonych w pieczy.

Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym (grupy wsparcia, rodziny pomocowe, osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, wsparcie wolontariuszy)

W celu zapewnienia rodzinom zastępczym stałego dostępu do wsparcia emocjonalnego i merytorycznego, w okresie sprawozdawczym zorganizowano i przeprowadzono cykl spotkań grupy wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Spotkania odbywały się raz w miesiącu, a każde z nich trwało 2 godziny. Łącznie zrealizowano 9 spotkań, w których uczestniczyło 5 rodzin zastępczych.

Zakres tematyczny obejmował w szczególności:

- 1) rozwijanie kompetencji wychowawczych oraz sposoby radzenia sobie z trudnymi zachowaniami dzieci,
- 2) wsparcie w sytuacjach kryzysowych,
- 3) przeciwdziałanie wypaleniu opiekunów,
- 4) wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

Istotnym elementem systemu wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej było również funkcjonowanie rodzin pomocowych. W okresie sprawozdawczym zawarto 61 umów o pełnienie funkcji rodziny pomocowej.

Rodziny pomocowe odgrywały ważną rolę w zapewnieniu ciągłości opieki nad dziećmi oraz wspieraniu rodzin zastępczych w sytuacjach wymagających czasowego zastępstwa, w szczególności w okresach korzystania przez

opiekunów z przysługującego im urlopu, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

W analizowanym okresie z możliwości skorzystania z urlopu, przy wsparciu rodzin pomocowych, skorzystało łącznie 20 rodzin, w tym:

- 1) 2 rodziny zastępcze niezawodowe,
- 2) 11 rodzin zastępczych zawodowych,
- 3) 7 osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Ponadto 19 rodzin skorzystało ze wsparcia w postaci pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz przy wykonywaniu prac gospodarskich. Działania te miały na celu odciążenie opiekunów w realizacji codziennych obowiązków oraz zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych w środowisku domowym.

W 2025 roku na wniosek rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, podpisano 66 umów cywilno-prawnych z 35 osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Liczba godzin pracy, osób zatrudnionych w tych rodzinach, zależy od potrzeb rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka oraz ilości dzieci w nich przebywających.

Wsparcie wolontariuszy

W ramach działań na rzecz wspierania rodzin zastępczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim organizowało i koordynowało pracę wolontariuszy – uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Wodzisławiu Śląskim. Jest to wolontariat stały, realizowany nieprzerwanie od 2007 roku, stanowiący unikatowe rozwiązanie w skali kraju. W okresie sprawozdawczym w działania wolontariackie zaangażowanych było 21 uczniów, którzy zapewniali wsparcie 21 rodzinom zastępczym.

Zakres udzielanej pomocy obejmował w szczególności:

- 1) pomoc dzieciom w nauce oraz odrabianiu lekcji,
- 2) organizację i zagospodarowanie czasu wolnego,
- 3) rozwijanie zainteresowań oraz kompetencji społecznych,
- 4) wsparcie organizacyjne i integracyjne podczas wydarzeń okolicznościowych dla rodzin zastępczych.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało również z 10 wolontariuszami z Wodzisławskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, którzy aktywnie wspierali organizację wydarzeń integracyjnych, takich jak „Festyn z Rodziną Zastępczą” oraz „Pożegnanie Lata”, przyczyniając się do budowania więzi społecznych oraz wzmacniania środowiska rodzin zastępczych.

Dodatkowo jedną z rodzin zastępczych objęto również wsparciem wolontariuszki – studentki, która po uzyskaniu informacji o działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim za pośrednictwem mediów, samodzielnie zgłosiła chęć niesienia pomocy. Jej inicjatywa stanowi przykład skuteczności działań promocyjnych oraz społecznego zainteresowania ideą wspierania rodzinnej pieczy zastępczej.

Poradnictwo specjalistyczne i terapia dla rodzin oraz dzieci

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim zapewniało dzieciom oraz rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznego wsparcia, w szczególności o charakterze psychologicznym, pedagogicznym i psychoterapeutycznym. Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało łącznie 69 rodzin i dzieci, którym udzielono 410 indywidualnych konsultacji.

Zakres udzielanego wsparcia obejmował:

- 1) trudności emocjonalne i zaburzenia zachowania dzieci,
- 2) problemy adaptacyjne w rodzinie zastępczej,

- 3) wsparcie opiekunów w zakresie oddziaływań wychowawczych,
- 4) interwencje w sytuacjach kryzysowych.

Podejmowane działania miały na celu poprawę funkcjonowania dzieci oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych opiekunów zastępczych.

Rysunek 4: Poradnictwo specjalistyczne i terapia dla rodzin oraz dzieci

PSYCHOTERAPIA	Liczba sesji: 120 Liczba rodzin i dzieci łącznie: 11
PORADNICTWO PEDAGOGICZNE	Liczba porad: 16 Liczba rodzin: 11
PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE	Liczba porad: 274 Liczba rodzin i dzieci łącznie: 47

Wsparcie w ramach projektu „Rodzina w Centrum”

W okresie sprawozdawczym dodatkowe wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej zapewniała realizacja projektu pn. „Rodzina w Centrum”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, Priorytet FESL.07.00 „Fundusze Europejskie dla społeczeństwa”, Działanie FESL.07.07 „Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej”.

Projekt realizowany będzie w okresie od 7 kwietnia 2025 r. do 30 czerwca 2029r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim.

Całkowita wartość projektu wynosi 2 403 694,86 zł, natomiast kwota dofinansowania jaką otrzymał Powiat Wodzisławski to: 2 283 510,11 zł. Projekt ma charakter kompleksowy i długofalowy, a jego głównym celem jest wzmocnienie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez rozwój usług społecznych, poprawę jakości wsparcia oraz działania na rzecz deinstytucjonalizacji. Wsparciem w całym okresie realizacji projektu objętych zostanie łącznie 116 osób, w tym 24 osoby z rodzin zastępczych, 72 dzieci oraz 20 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w ramach projektu wsparciem objęto 63 osoby, w tym:

- 1) 13 rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka,
- 2) 38 dzieci,
- 3) 12 usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Zakładane efekty realizacji projektu obejmują rozwój działań profilaktycznych oraz podniesienie jakości świadczonych usług poprzez wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia, wzmocnienie rozwoju psychologiczno-społecznego dzieci i młodzieży oraz ich przygotowanie do samodzielnego życia, poprawę funkcjonowania rodzin zastępczych poprzez podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, a także zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej i promocję idei rodzicielstwa zastępczego.

W projekcie przewidziano szeroki i zróżnicowany zakres wsparcia specjalistycznego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, dostosowany do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych, emocjonalnych i społecznych. Obejmował on w szczególności pomoc psychologiczną, ukierunkowaną na wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa, budowanie stabilności emocjonalnej oraz wsparcie w radzeniu sobie z trudnymi doświadczeniami życiowymi.

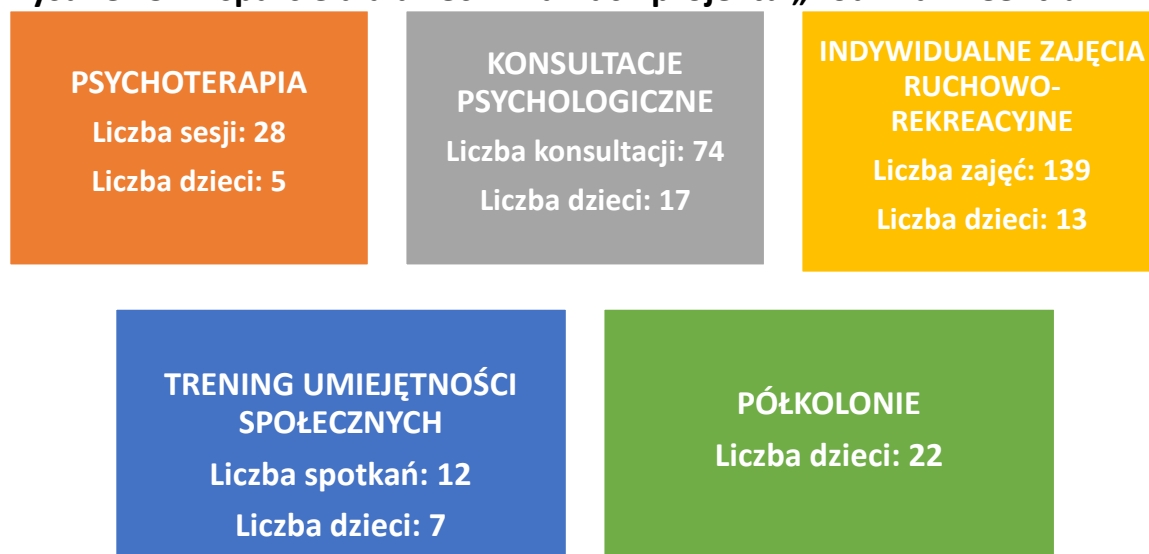
Istotnym elementem były także indywidualne zajęcia ruchowo-rekreacyjne, które sprzyjały poprawie kondycji fizycznej dzieci, redukcji napięcia oraz rozwijaniu zainteresowań i aktywnych form spędzania czasu wolnego.

Równolegle realizowano treningi umiejętności społecznych, mające na celu rozwijanie kompetencji interpersonalnych, takich jak komunikacja, współpraca w grupie, rozwiązywanie konfliktów czy budowanie relacji z rówieśnikami i dorosłymi.

W ramach projektu zapewniono również terapię indywidualną, prowadzoną przez wykwalifikowanych specjalistów i dostosowaną do specyfiki, trudności oraz potrzeb poszczególnych dzieci. Oddziaływania terapeutyczne koncentrowały się m.in. na przepracowywaniu trudnych doświadczeń życiowych, regulacji emocji oraz wsparciu w radzeniu sobie z problemami adaptacyjnymi wynikającymi z sytuacji dzieci objętych pieczęcią zastępczą. Uzupełnieniem oferty wsparcia były działania o charakterze integracyjnym i wypoczynkowym, w tym organizacja półkolonii oraz zajęć w okresie ferii zimowych. Formy te nie tylko zapewniały dzieciom atrakcyjne i bezpieczne spędzanie czasu wolnego, ale również wspierały ich rozwój społeczny, umożliwiały budowanie relacji rówieśniczych oraz wzmacniały poczucie przynależności do grupy.

W okresie sprawozdawczym wszystkie zaplanowane działania były realizowane w sposób systematyczny i zgodny z założeniami projektu, z uwzględnieniem bieżącego monitorowania potrzeb uczestników oraz elastycznego dostosowywania form wsparcia do zmieniających się okoliczności.

Rysunek 5: Wsparcie dla dzieci w ramach projektu „Rodzina w Centrum”

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka zostały objęte wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawę dobrostanu psychicznego. W szczególności zrealizowano warsztaty rozwijające umiejętności radzenia sobie ze stresem, które koncentrowały się na identyfikowaniu źródeł napięcia, poznawaniu skutecznych strategii regulacji emocji oraz budowaniu odporności psychicznej w codziennym funkcjonowaniu. Jednocześnie w ramach projektu zaplanowano rozszerzenie oferty wsparcia dla tej grupy w kolejnych latach jego realizacji, obejmujące m.in. dalsze szkolenia tematyczne oraz działania wzmacniające sieci współpracy i wsparcia między rodzinami. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej zostali objęci działaniami przygotowującymi ich do samodzielnego, dorosłego życia. Szczególny nacisk położono na rozwijanie praktycznych umiejętności życiowych, niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu poza systemem wsparcia instytucjonalnego. W tym zakresie realizowano treningi obejmujące m.in. zarządzanie budżetem domowym, planowanie wydatków, organizację czasu wolnego, prowadzenie gospodarstwa domowego, a także poruszanie się po rynku pracy i przygotowanie do podejmowania zatrudnienia.

Działania te miały na celu zwiększenie samodzielności i sprawczości młodych osób, a także wzmocnienie ich poczucia odpowiedzialności za własną przyszłość. Istotnym elementem było również rozwijanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja, podejmowanie decyzji czy radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Realizacja wsparcia odbywała się w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb, z uwzględnieniem ich sytuacji życiowej oraz poziomu gotowości do usamodzielnienia się.

Rysunek 6: Wsparcie dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków w ramach projektu „Rodzina w Centrum”

Uzupełnieniem działań projektowych były inicjatywy o charakterze integracyjnym i promocyjnym. W analizowanym okresie zorganizowano m.in. piknik integracyjno-rekreacyjny, a także wyjazdy dla rodzin zastępczych i dzieci do „Edukatorium” w Rybniku oraz dla usamodzielnianych wychowanków do teatru w Krakowie.

Rysunek 7: Wsparcie systemu pieczy zastępczej w ramach projektu „Rodzina w Centrum”

Organizacja wydarzeń integracyjnych

W ramach działań wspierających rodzinną pieczę zastępczą zorganizowano w okresie sprawozdawczym szereg wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym i rekreacyjnym. Ich celem było w szczególności wzmocnienie więzi rodzinnych, budowanie relacji społecznych, przeciwdziałanie izolacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz promocja idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym.

Zrealizowane przedsięwzięcia obejmowały m.in. balik dla dzieci, który stanowił okazję do wspólnej zabawy, integracji oraz rozwijania kompetencji społecznych w atmosferze sprzyjającej budowaniu pozytywnych relacji rówieśniczych. Zorganizowano również warsztaty kreatywne o tematyce wielkanocnej, które

rozwijały zdolności manualne i artystyczne dzieci, a jednocześnie wzmacniały ich poczucie sprawczości i uczestnictwa w działaniach grupowych.

W okresie ferii zimowych oraz wakacji letnich zrealizowano działania w formie zorganizowanego wypoczynku – ferii zimowych oraz półkolonii. Inicjatywy te zapewniały dzieciom bezpieczne i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego, sprzyjając jednocześnie ich rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i poznawczemu.

Istotnym elementem działań integracyjnych był festyn z udziałem rodzin zastępczych, który umożliwił wspólne spędzenie czasu w środowisku sprzyjającym budowaniu relacji oraz wymianie doświadczeń pomiędzy rodzinami. Uzupełnieniem tych inicjatyw był piknik integracyjno-rekreacyjny, stanowiący przestrzeń do aktywnego wypoczynku oraz integracji dzieci, opiekunów i specjalistów.

Zorganizowano także spotkanie kolędowe z rodzinami zastępczymi, które miało charakter tradycyjny i integracyjny, wzmacniający poczucie wspólnoty oraz przynależności do środowiska pieczy zastępczej.

Zrealizowane działania przyczyniły się do integracji środowiska rodzin zastępczych, wzmocnienia relacji społecznych, rozwoju kompetencji dzieci i młodzieży oraz podniesienia jakości ich funkcjonowania w środowisku opiekuńczo-wychowawczym.

Rysunek 8: Wydarzenia integracyjne

BALIK KARNAWAŁOWY

Liczba rodzin i dzieci łącznie: 94
Wolontariusze: 20

FERIE ZIMOWE

Liczba dzieci: 24

WARSZTATY KREATYWNE O TEMATYCE WIELKANOCNEJ

Liczba dzieci: 9

FESTYN Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ

łącznie: 309 osób

KOLĘDOWANIE Z RODZINĄ ZASTĘPCZĄ

Liczba rodzin i dzieci : 75
Wolontariusze: 15

POŻEGNANIE LATA

Impreza otwarta organizowana we współpracy z dzielnicą Stare Miasto

4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, realizujące zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Tworzenie sieci współpracy umożliwi kompleksowe wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, ich rodzin biologicznych oraz rodzin zastępczych.

Współpraca ta ma na celu:

- 1) rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 2) poprawę jakości opieki nad dzieckiem,
- 3) diagnozę sytuacji rodzinnej i środowiskowej,
- 4) dostęp do specjalistycznego wsparcia,
- 5) koordynację działań instytucji pomocowych.

1. Rzecznik Praw Dziecka

Współpraca z Rzecznikiem Praw Dziecka obejmuje działania o charakterze interwencyjnym, informacyjnym oraz systemowym.

Zakres współpracy:

- przekazywanie informacji o sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej w przypadkach interwencyjnych,
- udzielanie odpowiedzi i wyjaśnień na wnioski Biura RPD,
- współdziałanie w sprawach naruszenia praw dziecka,
- udział w kampaniach społecznych dotyczących praw dziecka,
- wdrażanie rekomendacji i zaleceń Rzecznika.

2. Sąd Rejonowy – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Współpraca z sądem obejmuje w szczególności:

- realizację postanowień dotyczących umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,
- wskazywanie rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- informowanie sądu w ciągu 24 godzin o interwencyjnym umieszczeniu dziecka,
- zgłaszanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin zastępczych,
- informowanie o umieszczeniu dziecka w rodzinie pomocowej,
- przekazywanie informacji o sytuacji dziecka i rodziny,
- informowanie o możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej,

Współpraca z sądem obejmuje w szczególności:

- składanie wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka (po 18 miesiącach),
- sporządzanie ocen sytuacji dziecka i opinii dla sądu,
- opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- dochodzenie świadczeń alimentacyjnych.

3. Kuratorzy sądowi

Współpraca obejmuje:

- diagnozę sytuacji dzieci objętych pieczęcią zastępczą,
- realizację postanowień sądu rodzinnego,
- działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- współpracę w sprawach nieletnich objętych nadzorem kuratora,

- wymianę informacji i opinii o funkcjonowaniu dzieci i rodzin.

4. Ośrodki pomocy społecznej (OPS)

Współpraca dotyczy:

- udziału pracowników OPS w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka,
- pracy asystentów rodziny przy opracowywaniu planów pomocy dziecku,
- analizy sytuacji socjalno-bytowej rodzin biologicznych,
- podejmowania działań wspierających reintegrację rodziny,
- organizowania spotkań dotyczących wsparcia środowiskowego,
- zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej poprzez działania profilaktyczne.

5. Placówki oświatowe i Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Współpraca obejmuje:

- udział przedstawicieli szkół w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka,
- wydawanie opinii o uczniach,
- monitorowanie funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym,
- realizację warsztatów i programów wspierających rodziny zastępcze, w tym prowadzenie „szkoły dla rodziców zastępczych”,
- współpracę z poradnią w zakresie diagnozy i wsparcia dzieci.

Dodatkowe działania:

- rozwój wolontariatu szkolnego (I LO),
- współpraca z Powiatową Szkołą Muzyczną,
- organizacja wydarzeń integracyjnych dla rodzin zastępczych.

6. Ośrodki adopcyjne

Współpraca obejmuje:

- zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do adopcji,
- przekazywanie dokumentacji i informacji o dziecku,
- udział przedstawicieli ośrodków adopcyjnych w ocenach sytuacji dziecka.

7. Podmioty lecznicze

Zakres współpracy obejmuje:

- dostęp rodzin zastępczych do specjalistycznej opieki medycznej,
- przekazywanie informacji o stanie zdrowia dzieci,
- monitorowanie procesu leczenia dzieci w pieczy zastępczej.

8. Komenda Powiatowa Policji

Współpraca obejmuje:

- szkolenia dla rodzin zastępczych i pracowników,
- działania profilaktyczne wobec nieletnich,
- rozmowy wychowawczo-dyscyplinujące prowadzone przez dzielnicowych,
- wsparcie w sytuacjach zagrożenia demoralizacją.

9. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej

Współpraca obejmuje:

- szkolenia i warsztaty dla rodzin zastępczych oraz dla kadry pieczy zastępczej,
- konsultacje pedagogiczne i psychologiczne,
- działania profilaktyczne w zakresie przemocy domowej.

10. Gminy Powiatu – „Mapa Powiatu”

Współpraca obejmuje:

- spotkania z mieszkańcami promujące rodzicielstwo zastępcze,
- działania informacyjne i edukacyjne,
- udział w wydarzeniach lokalnych,
- prowadzenie stoisk promocyjnych PCPR.

11. Centra Kultury

Współpraca obejmuje:

- organizację wydarzeń kulturalnych dla rodzin zastępczych,
- integrację środowiska rodzin zastępczych,
- działania promujące pozytywny wizerunek pieczy zastępczej.

12. Parafie rzymskokatolickie

Współpraca obejmuje:

- promocję rodzicielstwa zastępczego,
- rozpowszechnianie informacji o potrzebie kandydatów na rodziny zastępcze,
- działania informacyjne w środowiskach lokalnych.

13. Organizacje pozarządowe

Współpraca obejmuje:

- realizację projektów społecznych,
- wsparcie rzeczowe i organizacyjne,
- działania wolontariackie,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania PCPR.

5. Pozyskiwanie kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka stanowi jedno z priorytetowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. Zadanie to realizowane jest w sposób ciągły przez Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i ma charakter wieloetapowy. Jego głównym celem jest pozyskiwanie oraz odpowiednie przygotowanie osób zdolnych do zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki biologicznej bezpiecznego i stabilnego środowiska wychowawczego.

W roku 2025 działania rekrutacyjne prowadzone były systematycznie i obejmowały zarówno bezpośredni kontakt z osobami zainteresowanymi, jak i szeroko rozumiane działania informacyjno-promocyjne. W ramach prowadzonych działań realizowano indywidualne rozmowy z kandydatami, podczas których udzielano szczegółowych informacji dotyczących procedury kwalifikacyjnej, wymagań formalnych, przebiegu procesu szkoleniowego, a także praw i obowiązków wynikających z pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Osoby zgłaszające się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie poddawane były wstępnej diagnozie obejmującej ocenę ich sytuacji życiowej, predyspozycji oraz motywacji do podjęcia tej roli.

Działania promocyjne

Istotnym elementem procesu naboru rodzin zastępczych była szeroko prowadzona działalność informacyjno-promocyjna w przestrzeni publicznej, której celem było zwiększenie świadomości społecznej oraz upowszechnianie

idei rodzicielstwa zastępczego jako jednej z najważniejszych form opieki nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców biologicznych.

W ramach kampanii społecznej „Możesz i TY zostać rodziną zastępczą” realizowano liczne działania w lokalnych mediach, obejmujące: prasę, portale internetowe oraz media społecznościowe. Publikowano artykuły i materiały informacyjne promujące pieczę zastępczą, podkreślające jej znaczenie oraz rolę w systemie wsparcia dziecka i rodziny. Istotnym kanałem komunikacji była stała współpraca z mediami, umożliwiająca prezentowanie doświadczeń funkcjonujących rodzin zastępczych oraz przybliżanie społeczeństwu realiów ich codziennego życia.

Istotnym elementem kampanii były działania realizowane pod hasłem „Jeden dzień z rodziną zastępczą”, w ramach których znane osoby z regionu miały możliwość poznania codziennego funkcjonowania rodzin zastępczych.

W okresie sprawozdawczym w nagraniach udział wzięli m.in. lider zespołu Tabu Rafał Karwot, judoczka Sandra Pniak, piłkarz Kamil Wilczek oraz kierownik Amatorskiego Ruchu Artystycznego w Wodzisławskim Centrum Kultury – artystka i animatorka życia kulturalnego Dorota Krawczyk.

W ramach działań bezpośrednich zorganizowano 4 spotkania dla mieszkańców, przygotowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim we współpracy z Wodzisławskim Centrum Kultury. Spotkania odbywały się w kinie WCK w formule otwartych wydarzeń, umożliwiających udział mieszkańców po podaniu hasła „Możesz i TY”. Po projekcjach filmowych organizowano rozmowy z udziałem pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz rodzin zastępczych pełniących rolę mentorów, którzy dzielili się swoimi doświadczeniami i odpowiadali na pytania uczestników. Celem spotkań było przybliżenie idei rodzicielstwa zastępczego oraz zachęcenie do podjęcia tej formy opieki. Dla dzieci uczestników zapewniono animacje, co

umożliwiło dorosłym aktywny udział w części informacyjno-konsultacyjnej. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 37 osób.

Kolejnym działaniem w ramach kampanii była emisja cyklu audycji „Możesz i Ty” w Radiu Vanessa FM, realizowanego we współpracy z Powiatem Wodzisławskim oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. Audycje miały charakter edukacyjno-informacyjny i obejmowały zagadnienia związane z podstawami prawnymi dotyczącymi pieczy zastępczej, procesem kwalifikacji kandydatów, realnymi potrzebami dzieci oraz formami wsparcia dla rodzin. Ważnym elementem programu były rozmowy z praktykami i rodzinami zastępczymi, które sprzyjały obalaniu stereotypów i przedstawianiu tematu w przystępny sposób.

Ważnym elementem działań promocyjnych był także udział w wydarzeniach lokalnych w ramach Mapy Powiatu, takich jak festyny, pikniki rodzinne oraz imprezy plenerowe, w tym m.in. „Pożegnanie lata”. Podczas łącznie 8 wydarzeń na terenie gmin powiatu prowadzono bezpośrednie działania informacyjne skierowane do mieszkańców, realizowane również przy współudziale rodzin zastępczych, które aktywnie angażowały się w promocję idei rodzicielstwa zastępczego.

Znaczącą rolę w działaniach promocyjnych odegrało wykorzystanie doświadczeń funkcjonujących rodzin zastępczych. Dzielenie się ich historiami – zarówno podczas spotkań, jak i w materiałach medialnych – sprzyjało budowaniu zaufania społecznego, przełamywaniu stereotypów oraz wzmocnieniu pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej.

Ważnym aspektem była również współpraca z instytucjami, takimi jak ośrodki pomocy społecznej, sądy, szkoły oraz organizacje pozarządowe. Działania te miały na celu identyfikację oraz kierowanie potencjalnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, co stanowiło istotne wsparcie dla procesu rekrutacji nowych rodzin.

Akcja informacyjno-promocyjna realizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim przyniosła wymierne rezultaty. W 2025 roku system rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie został skutecznie wzmocniony przez pozyskanie kolejnych rodzin, a zainteresowanie pełnieniem funkcji opiekunów zastępczych utrzymywało się na wysokim poziomie. Świadczy to o skuteczności prowadzonych działań promocyjnych oraz o systematycznym wzroście świadomości społecznej dotyczącej potrzeby wspierania dzieci pozbawionych właściwej opieki rodzicielskiej.

Realizowana kampania informacyjna pozwoliła na skuteczne dotarcie do nowych środowisk społecznych, poszerzając grono osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym. W efekcie zwiększył się potencjał organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie zapewnienia dzieciom bezpiecznego, stabilnego i rodzinnego środowiska wychowawczego, odpowiadającego ich potrzebom rozwojowym oraz emocjonalnym.

Liczba zgłoszonych kandydatów

W roku sprawozdawczym do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zgłosiło się 33 kandydatów, w tym 13 małżeństw oraz 7 osób samotnych (20 rodzin). Ponadto 2 kandydatów (1 małżeństwo) zgłosiło swoją kandydaturę do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Wobec wszystkich kandydatów prowadzono szczegółową procedurę kwalifikacyjną, obejmującą kompleksową ocenę predyspozycji osobowościowych, motywacji, sytuacji życiowej oraz gotowości do podjęcia odpowiedzialnej opieki nad dziećmi wymagającymi wsparcia w ramach rodzinnej pieczy zastępczej. Znaczną część zgłaszających się stanowiły osoby pozyskane dzięki realizowanej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze, co potwierdza wysoką

skuteczność działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. Kampania ta przyczyniła się do zwiększenia świadomości społecznej oraz skutecznego zachęcania nowych osób do podejmowania roli opiekunów zastępczych. Wśród kandydatów znalazły się również osoby, które wcześniej nie posiadały doświadczenia w systemie pieczy zastępczej, jednak deklarowały pełną gotowość do przyjęcia dzieci oraz zaangażowanie w stworzenie im bezpiecznego, stabilnego środowiska rodzinnego.

Łącznie 23 kandydaci, w tym 10 małżeństw oraz 3 osoby samotne, (13 rodzin), pozostawały bez dzieci i deklarowały gotowość do ich przyjęcia po zakończeniu procesu kwalifikacyjnego oraz odbyciu wymaganego szkolenia. Szczególnie istotne jest, że wszyscy ci kandydaci zgłaszali gotowość do przyjęcia dzieci obcych, niespokrewnionych, a nie wyłącznie dzieci z własnego kręgu rodzinnego. Świadczy to o świadomym i odpowiedzialnym podejściu kandydatów, którzy zdecydowali się na objęcie opieką dzieci wymagających wsparcia poza własną rodziną biologiczną, znacząco wzmacniając tym samym lokalny system rodzinnej pieczy zastępczej.

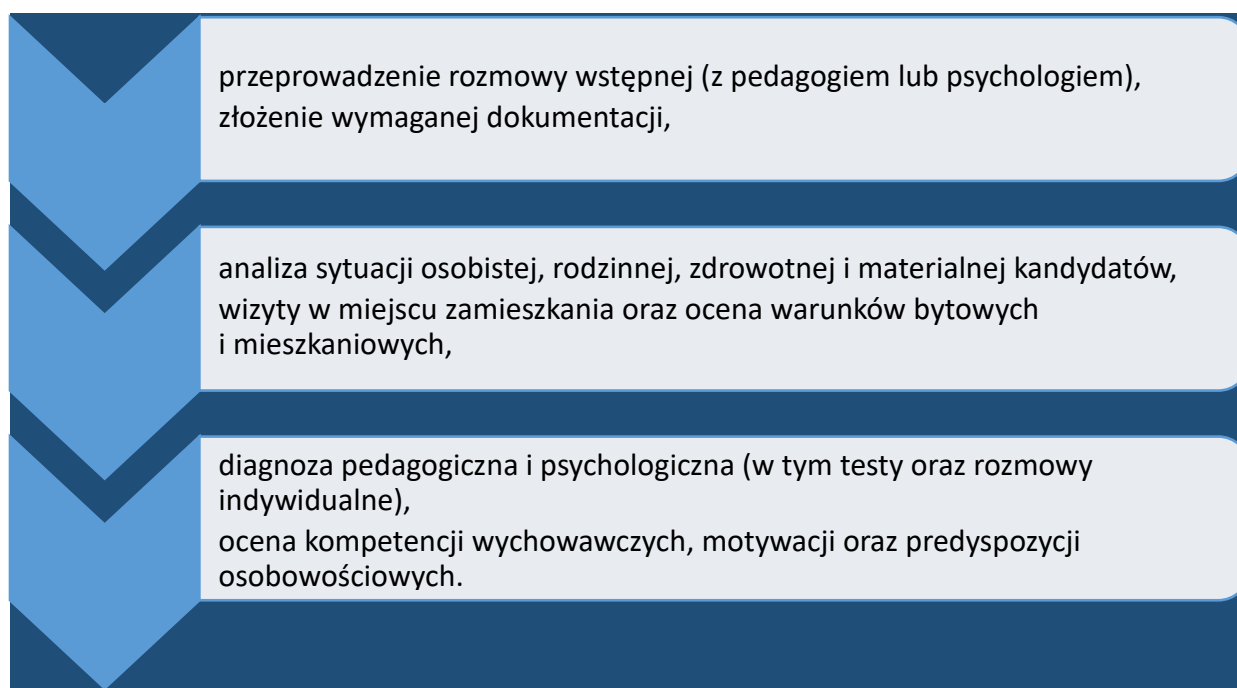
Jednocześnie 9 kandydatów w tym 3 osoby samotne oraz 3 małżeństwa (6 rodzin), pełniło już funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, kontynuując opiekę nad dziećmi oraz rozwijając swoje kompetencje i doświadczenie wychowawcze. Dodatkowo 1 małżeństwo, dotychczas funkcjonujące jako rodzina zastępcza niezawodowa, podjęło decyzję o dalszym rozwoju poprzez ubieganie się o status rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, co świadczy o rosnącym zaangażowaniu oraz gotowości do podejmowania bardziej wymagających zadań opiekuńczych wobec dzieci o szczególnych potrzebach. Na szczególne podkreślenie zasługuje również fakt, że już w trakcie szkolenia jedna z rodzin, pierwotnie rozważająca pełnienie funkcji rodziny pomocowej, podjęła decyzję o rozszerzeniu swojego zaangażowania i przyjęła pod opiekę

troje dzieci. Postawa ta stanowi wyraz wysokiej motywacji, otwartości oraz gotowości kandydatów do aktywnego włączenia się w system rodzinnej pieczy zastępczej jeszcze przed formalnym zakończeniem całego procesu przygotowawczego.

Kwalifikacja kandydatów

Proces kwalifikowania kandydatów realizowany jest przez wyznaczonych pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i ma charakter kompleksowy oraz wieloetapowy. Jego celem jest rzetelna ocena predyspozycji kandydatów, a także potwierdzenie spełniania przez nich wymogów formalnych i merytorycznych niezbędnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Rysunek 9: Proces kwalifikacji na rodzinę zastępczą

W procesie kwalifikacyjnym uczestniczą m.in. dyrektor lub zastępca dyrektora, pedagog, psycholog oraz pracownik socjalny. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz opinii specjalistów podejmowana jest decyzja

o zakwalifikowaniu kandydatów do udziału w szkoleniu przygotowującym do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Przeprowadzony proces kwalifikacyjny potwierdza wysoką skuteczność systemu naboru kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej oraz prawidłowe funkcjonowanie wieloetapowego modelu oceny predyspozycji. Łącznie w procedurze uczestniczyło 35 kandydatów, z czego 33 osób ubiegało się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a 2 kandydatów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, co świadczy o utrzymującym się zainteresowaniu tą formą opieki.

W wyniku przeprowadzonej procedury kwalifikacyjnej zdecydowana większość kandydatów została zakwalifikowana do udziału w szkoleniu, co potwierdza wysoką jakość zgłaszających się osób oraz skuteczność działań informacyjno-promocyjnych. Jednocześnie odnotowano 1 przypadek niespełnienia wymogów kwalifikacyjnych, co potwierdza rzetelność oraz selekcyjny charakter stosowanych procedur.

Dodatkowo część kandydatów zakwalifikowanych do szkolenia oczekiwała na jego rozpoczęcie, co wskazuje na systematyczne zainteresowanie nowych osób podjęciem funkcji opiekuńczych. Spośród kandydatów zakwalifikowanych na szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych część osób wyraziła również chęć pełnienia funkcji rodziny pomocowej, co świadczy o rosnącym zainteresowaniu także tymi formami wsparcia systemu pieczy zastępczej.

W ramach procedury wydano łącznie 84 opinie specjalistycznych, w tym:

- 1) 20 opinii o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 2) 1 opinia o niespełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 3) 21 ocen psychologicznych predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 4) 21 opinii pedagogicznych,

5) 21 wstępnych kwalifikacji kandydatów.

Tak szeroki zakres dokumentacji specjalistycznej potwierdza kompleksowy charakter oceny kandydatów oraz znaczące zaangażowanie interdyscyplinarnego zespołu w proces kwalifikacji.

Podsumowując, wysoka liczba kandydatów zakwalifikowanych do szkolenia przy jednoczesnym utrzymaniu przyjętych kryteriów oceny świadczy o stabilnym i skutecznym systemie naboru rodzin zastępczych. Dane liczbowe potwierdzają również rosnące zainteresowanie pełnieniem funkcji opiekuńczych oraz rozwój różnych form udziału w systemie rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzin pomocowych.

5. Szkolenia kandydatów oraz rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

Szkolenia dla kandydatów

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka stanowi jedno z kluczowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. Działania te ukierunkowane są na kompleksowe przygotowanie przyszłych opiekunów do realizacji zadań związanych z pieczą zastępczą, zarówno w wymiarze prawnym, jak i psychopedagogicznym oraz praktycznym.

Szkolenia realizowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a ich podstawę stanowi autorski program „Zastępczy – Niezastąpieni”, opracowany przez pracowników Sekcji Wsparcia Rodzin, Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej. Program ten został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2024 r. Ma on charakter

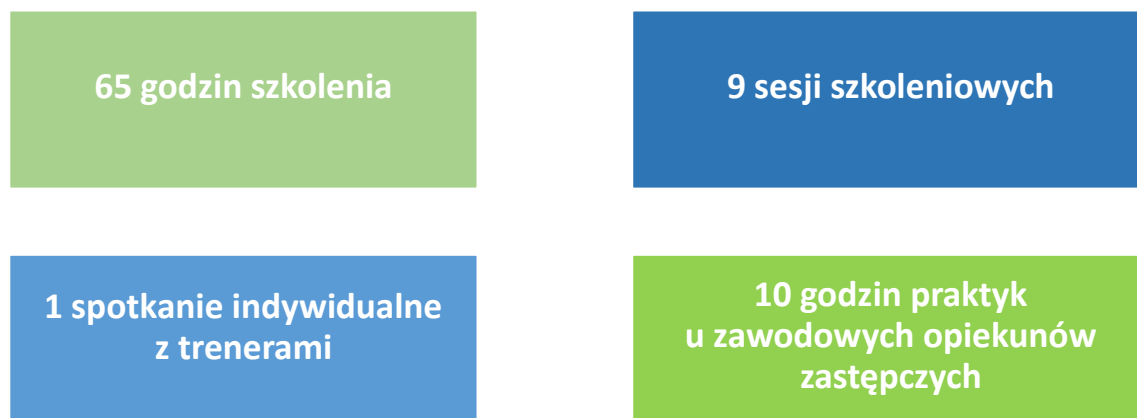
kompleksowy i łączy elementy teoretyczne z praktycznym przygotowaniem do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Część teoretyczna obejmuje zagadnienia związane m.in. z podstawami prawnymi systemu pieczy zastępczej, etapami rozwoju dziecka, potrzebami emocjonalnymi i społecznymi dzieci trafiających do rodzin zastępczych, a także problematyką traumy i jej wpływu na funkcjonowanie dziecka. Uczestnicy zapoznają się również z zasadami współpracy z instytucjami wspierającymi system pieczy zastępczej.

Z kolei część praktyczna ukierunkowana jest na rozwijanie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych, radzenie sobie w sytuacjach trudnych oraz budowanie relacji z dzieckiem wymagającym szczególnego wsparcia. Istotnym elementem jest także przygotowanie kandydatów do codziennych wyzwań związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.

Program szkoleniowy realizowany jest w sposób dostosowany do rodzaju planowanej pieczy zastępczej, co znajduje odzwierciedlenie w odrębnych modułach szkoleniowych dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz zawodową. Poniżej przedstawiono graficzne zestawienie programów szkoleniowych:

Rysunek 10: Program szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową

Rysunek 11: Program szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową

Tak skonstruowany system szkoleniowy pozwala na rzetelne przygotowanie kandydatów do pełnienia odpowiedzialnej i wymagającej roli, jaką jest rodzicielstwo zastępcze.

Liczba przeszkolonych osób

W okresie sprawozdawczym:

- 1) przeszkolono 24 osoby w zakresie pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 2 osoby przygotowano do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz 2 osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, przy czym szkolenie dla tej ostatniej grupy zostało zrealizowane przez Fundację „Dobrostka”,
- 2) 1 osoba odbyła szkolenie we własnym zakresie z uwagi na szczególną sytuację opiekuńczą.

W roku sprawozdawczym zorganizowano:

- 1) dwa szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, które ukończyło łącznie 24 osoby (w tym jedna osoba uczestnicząca w formie online ze względu na sytuację rodzinną),
- 2) jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe, ukończone przez 1 małżeństwo.

Łącznie procesowi kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej poddano 25 osób, z których wszystkie uzyskały pozytywną ocenę. Spośród nich 21 osób zostało zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, tj. 9 małżeństw i 3 osoby samotne, natomiast 4 osoby zakwalifikowano do pełnienia funkcji rodziny pomocowej (1 małżeństwo i 2 osoby samotne).

W wyniku realizacji procesu szkoleniowego i kwalifikacyjnego wydano

- 24 świadectwa ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych niezawodowych,
- 2 świadectwa ukończenia szkolenia dla rodzin zastępczych zawodowych,
- 21 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz
- 2 zaświadczenia kwalifikacyjne dla rodzin zastępczych zawodowych.

Przeprowadzone szkolenia oraz zakończony proces kwalifikacyjny potwierdzają systematyczne wzmacnianie zasobów rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie.

Łącznie 21 osób, tj. 9 małżeństw i 3 osoby samotne, uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, co oznacza, że tyle rodzin jest przygotowanych do przyjęcia dzieci i podjęcia opieki zastępczej.

Dodatkowo 1 małżeństwo zostało przygotowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i specjalistycznej, co zwiększa możliwości zabezpieczenia dzieci o szczególnych potrzebach.

Jednocześnie 4 osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny pomocowej stanowią istotne wsparcie systemu pieczy zastępczej, umożliwiając czasowe

przejęcie opieki nad dziećmi oraz odciążenie rodzin zastępczych w sytuacjach wymagających takiej formy pomocy.

Uzyskane rezultaty wskazują na realne wzmocnienie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zwiększenie liczby przygotowanych i gotowych do działania rodzin, co bezpośrednio przekłada się na poprawę możliwości zabezpieczenia potrzeb dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Szkolenia podnoszące kwalifikacje rodzin zastępczych

Podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka stanowi istotny element systemu wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej podejmuje działania mające na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych, wzmocnianie kompetencji opiekuńczych oraz udzielanie wsparcia w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi z pełnienia tej odpowiedzialnej funkcji. Tematyka oraz forma szkoleń dostosowywane są do aktualnych potrzeb rodzin zastępczych, wynikających zarówno z ich doświadczeń, jak i specyfiki opieki nad dziećmi.

W roku sprawozdawczym rodziny zastępcze zawodowe uczestniczyły w szkoleniu zorganizowanym przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej pt. „Wypracowanie relacji pomiędzy opiekunami zastępczymi, a rodziną biologiczną dziecka”. Celem szkolenia było rozwijanie umiejętności budowania konstruktywnej współpracy z rodziną biologiczną dziecka, z uwzględnieniem dobra dziecka, zasad komunikacji oraz wyznaczania granic w relacjach. Uczestnicy mieli możliwość pogłębienia wiedzy na temat roli i znaczenia kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, a także poznania praktycznych metod

rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Szkolenie miało formę warsztatową, co sprzyjało aktywnemu udziałowi uczestników oraz wymianie doświadczeń. W analizowanym okresie rodziny zastępcze zostały również zaproszone do udziału w warsztatach „Trening kontroli złości”. Zajęcia obejmowały zagadnienia związane z rozpoznawaniem emocji, mechanizmami powstawania złości, sposobami jej wyrażania oraz technikami radzenia sobie w sytuacjach napięcia i konfliktu. Szczególny nacisk położono na rozwijanie umiejętności konstruktywnego reagowania na trudne zachowania dzieci oraz zapobieganie eskalacji konfliktów w środowisku rodzinnym. Warsztaty prowadzone były przez specjalistę Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej.

Istotnym elementem wsparcia było także szkolenie pt. „Start w dorosłość usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej”. Jego celem było przygotowanie opiekunów zastępczych do wspierania młodzieży w procesie wchodzenia w dorosłość, w tym w zakresie rozwijania samodzielności życiowej, planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej oraz kształtowania odpowiedzialnych postaw społecznych. Szkolenie dostarczyło uczestnikom praktycznych narzędzi wspierających proces usamodzielniania wychowanków.

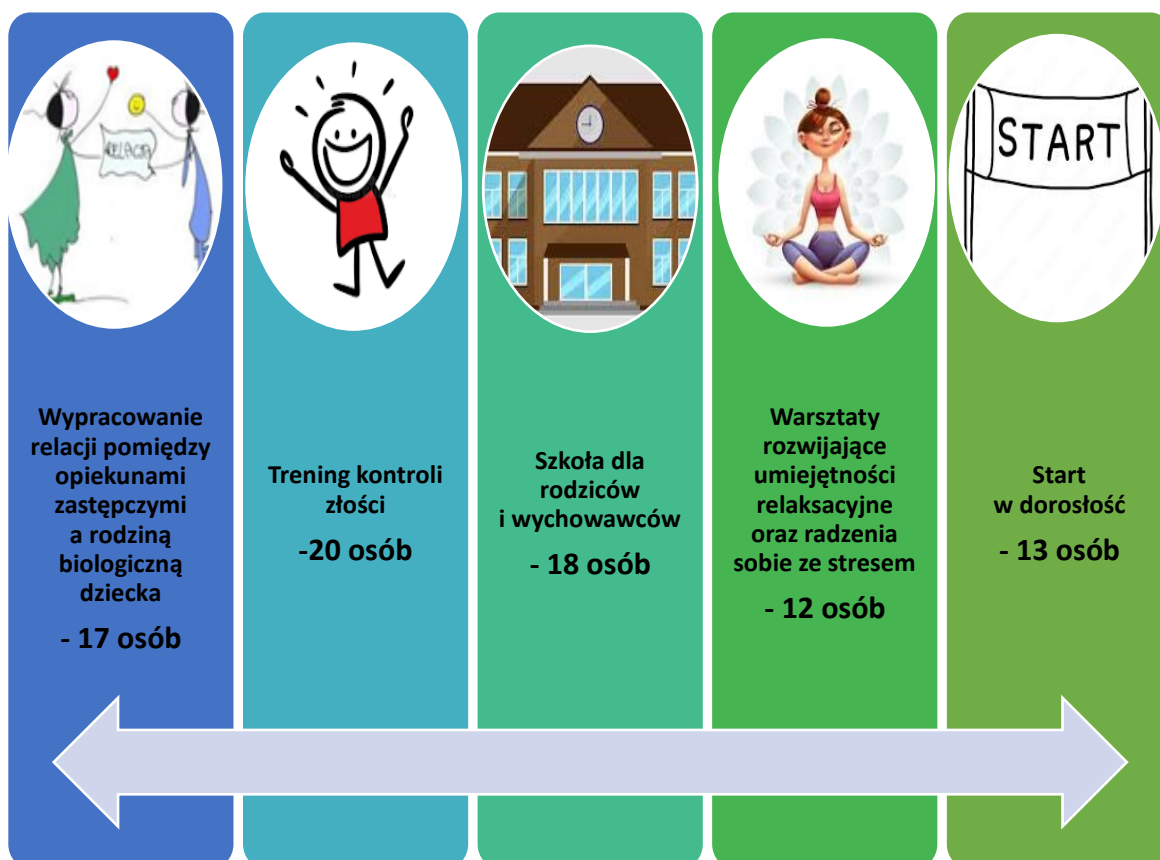
Ponadto rodziny zastępcze brały udział w „Szkole dla Rodziców” prowadzonej przez psychologa i pedagoga z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Radlinie. Zajęcia te koncentrowały się na rozwijaniu kompetencji wychowawczych, poprawie komunikacji z dzieckiem oraz budowaniu pozytywnych relacji rodzinnych.

W ramach projektu „Rodzina w Centrum” zrealizowano również warsztaty rozwijające umiejętności relaksacyjne oraz radzenia sobie ze stresem. Ich celem było przeciwdziałanie wypaleniu opiekunów zastępczych, wzmacnianie ich

zasobów psychicznych oraz promowanie dbałości o własne zdrowie i dobrostan.

Realizacja powyższych działań szkoleniowych przyczyniała się do systematycznego podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych, zwiększenia ich kompetencji wychowawczych oraz poprawy jakości sprawowanej pieczy nad dziećmi.

Rysunek 12: Warsztaty dla rodzin zastępczych

7. Finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej

Do zadań powiatu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują świadczenia pieniężne o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym.

Tabela 9: Rodzaj i zakres świadczeń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

RODZAJE ŚWIADCZEŃ I ZAKRES ICH PRZYSŁUGIWANIA

OTRZYMYWANE ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2025 ROKU

SPOKREWNIONA	NIEZAWODOWA	ZAWODOWA	RODZINNY DOM DZIECKA
Na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 1 002 zł	Na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 1 517 zł	Na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 1 517 zł	Na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 1 517 zł
Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego 306 zł	Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego 306 zł	Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego 306 zł	Dodatek dla dziecka niepełnosprawnego 306 zł
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania 500 zł	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania 500 zł	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania 500 zł	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania 500 zł
Jednorazowe z tytułu potrzeb przyjmowanego dziecka - od 500 zł do 2 000 zł	Jednorazowe z tytułu potrzeb przyjmowanego dziecka - od 740 zł do 3 500 zł	Jednorazowe z tytułu potrzeb przyjmowanego dziecka - od 700 zł do 4 200 zł	Jednorazowe z tytułu potrzeb przyjmowanego dziecka - od 1 000 zł do 3 200 zł
Z tytułu zdarzeń losowych i innych - od 500 zł do 2 200 zł	Z tytułu zdarzeń losowych i innych - od 500 zł do 2 200 zł	Z tytułu zdarzeń losowych i innych - od 500 zł do 2 200 zł	Z tytułu zdarzeń losowych i innych - od 500 zł do 2 200 zł
.....	na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin powyżej 3 dzieci średnio 1 215 zł/mc	na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin powyżej 3 dzieci średnio 1 560 zł/mc	na utrzymanie lokalu mieszkalnego średnio 2 670 zł/mc
.....	na pokrycie kosztów remontów średnio 4 000 zł	na pokrycie kosztów remontów średnio 5 000 zł
.....	na pokrycie innych i nieprzewidzianych kosztów średnio 2 000 zł

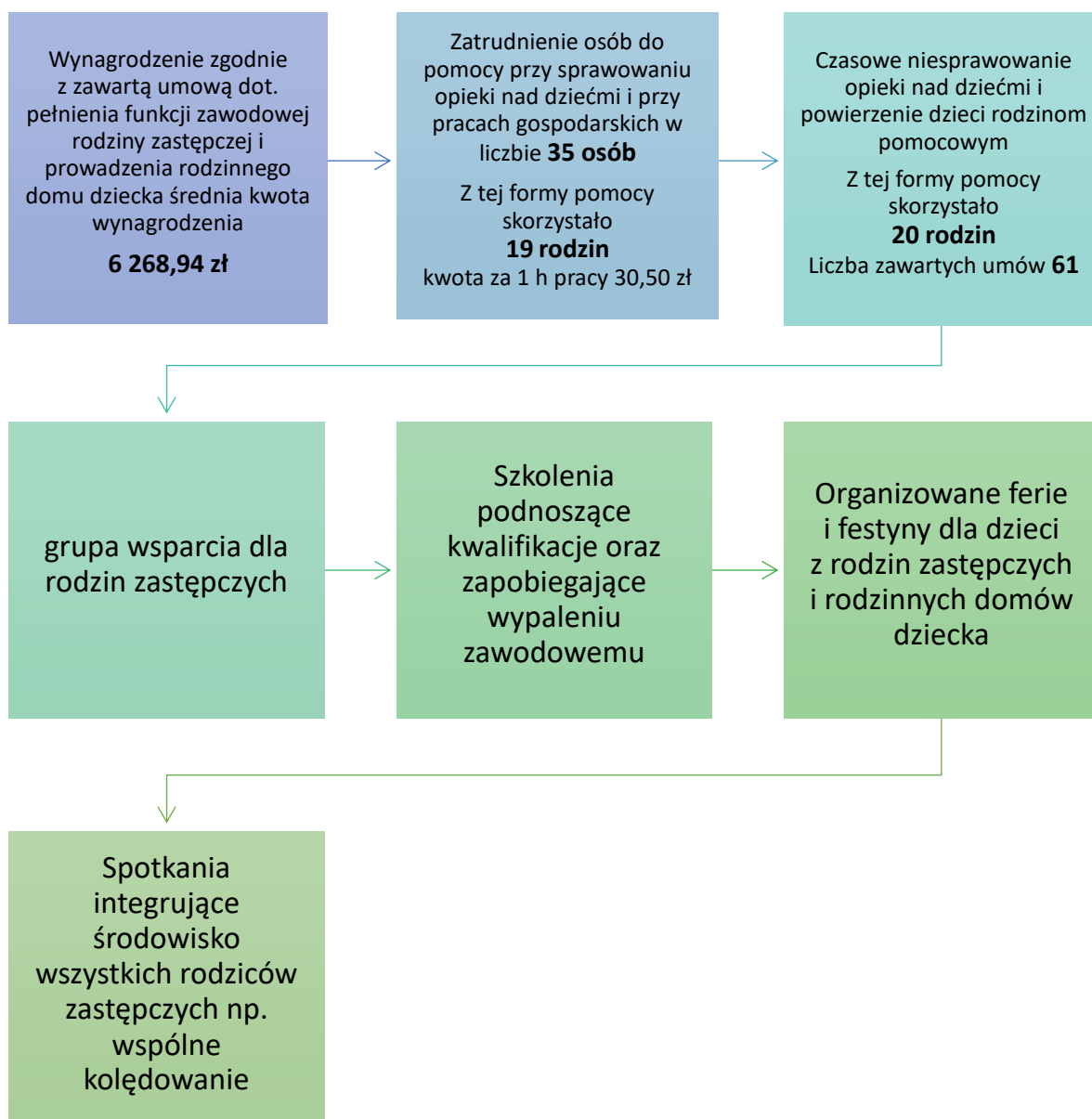
W roku sprawozdawczym wysokość pomocy finansowej dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka wyniosła: 6 267 393,86 zł.

Tabela 10: Świadczenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

wypłata comiesięcznego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej na łączną kwotę: 5.412.978,10 zł
wypłata dodatku z tytułu niepełnosprawności dziecka w łącznej kwocie: 174.685,20 zł
wypłata jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka w łącznej kwocie: 96.195,23 zł
wypłata świadczeń na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki na łączną kwotę: 17.728,99 zł
wypłata dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka na łączną kwotę: 54.298,40 zł
wypłata środków finansowych na pokrycie innych niezbędnych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka na łączną kwotę: 2.000,00 zł
wypłata świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego na łączną kwotę: 31.250,00 zł
wypłata środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego dla prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych niezawodowych na łączną kwotę: 478.257,94 zł

Wg stanu na 31.12.2025 r. w Powiecie Wodzisławskim funkcjonowało 16 rodzin zastępczych zawodowych i 8 Rodzinnych domów dziecka.

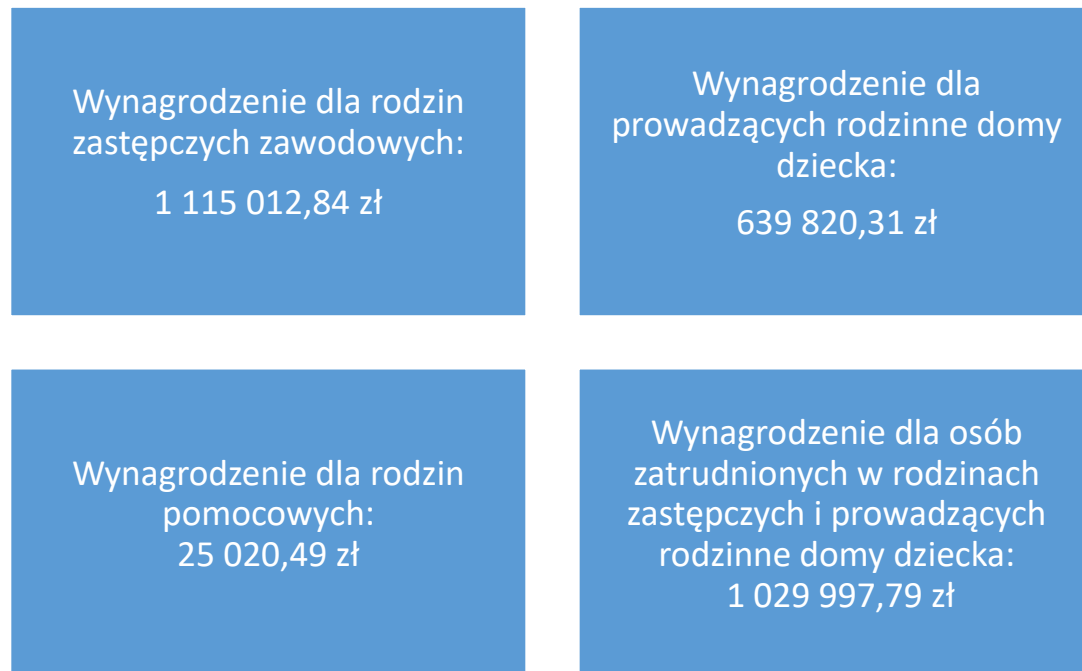
Rysunek 13. Finansowe i pozafinansowe wsparcie przeznaczone dla rodzin zawodowych

W 2025 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 1 dziecko obywatelstwem ukraińskim, którego koszt pobytu wyniósł 23 509,91 zł – dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa (środki z Funduszu Pomocy).

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy wyniosły: 2 809 851,43 zł.

Rysunek 14. Rodzaje pomocy finansowej dla usamodzielnionych wychowanków

Dodatkowo Powiat pozyskał:

- 1) środki finansowe z Funduszu Pracy na zadania powiatu w ramach rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027: 325 470,14 zł;
- 2) środki finansowe z Funduszu Pracy na dofinansowanie do wynagrodzeń dla rodzinnej pieczy zastępczej w ramach rządowego Programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.: 257 505,00 zł.

Łączna kwota wydatków poniesionych przez Powiat Wodzisławski na rodzinną pieczę zastępczą w 2025 roku wyniosła: 9 683 730,34 zł.

W 2025 roku, sprawach dotyczących świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz rodzin pomocowych, zostało wydanych łącznie 755 decyzji administracyjnych, w tym:

- 1) 492 dotyczących świadczeń i dodatków na rzecz utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2) 48 dotyczących jednorazowych świadczeń na rzecz dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3) 215 dotyczących środków finansowych na utrzymanie lokalu w których pełniona jest piecza zastępcza.

Opłata rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2025 r. wydano łącznie 1041 decyzji, w tym:

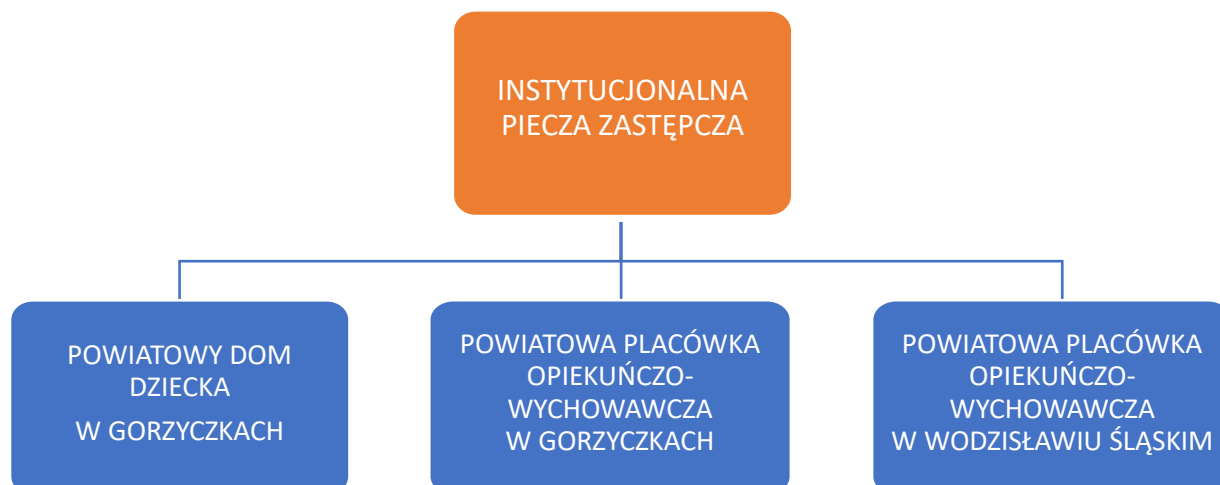
- 1) 411 decyzji odstępujących od ustalenia opłaty;
- 2) 130 decyzji ustalających odpłatność osób zobowiązanych;
- 3) 352 umarzających należność;
- 4) 4 rozkładające na raty,
- 5) 144 inne.

Wpłaty rodziców biologicznych oraz wpłaty komornicze za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosły łącznie: 161 788,70 zł.

8. Instytucjonalna piecza zastępcza

Struktura instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie Powiatu Wodzisławskiego funkcjonują 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego realizujące zadania instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2025 roku w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie powiatu wodzisławskiego umieszczono łącznie 11 dzieci, natomiast w 2024 roku liczba ta wyniosła 23, co oznacza wyraźny spadek (o 12 umieszczeń) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tabela 11: Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Powiatu Wodzisławskiego

Nazwa placówki	Liczba umieszczonych dzieci w 2024r.	Liczba umieszczonych dzieci w 2025r.
Powiatowa Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Wodzisławiu Śląskim	9	3
Powiatowy Dom Dziecka w Gorzyczkach	8	6
Powiatowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Gorzyczkach	6	2
Razem	23	11

Do najczęstszych przyczyn umieszczenia dzieci poza rodziną naturalną należała bezradność opiekuńczo - wychowawcza rodziców, przemoc, uzależnienie rodzica bądź obojga rodziców od alkoholu. W placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Powiatu Wodzisławskiego na dzień 31.12.2025 r. przebywało 46 wychowanków liczba ta pozostała na tym samym poziomie co w roku 2024 r.

Tabela 12: Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Powiatu Wodzisławskiego z podziałem na wiek

Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w wieku	Placówki opiekuńczo - wychowawcze na terenie powiatu wodzisławskiego 2024 r.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze na terenie powiatu wodzisławskiego 2025 r.
Poniżej 1 roku	0	0
od 1 roku do 3 lat	0	0
4 – 6 lat	0	0
7 – 13 lat	13	11
14 – 17 lat	32	33
18-24 lat	1	2
Razem	46	46

W 2025 roku na podstawie postanowień sądu rodzinnego do rodziny biologicznej powróciło 5 dzieci. Natomiast 5 wychowanków opuściło placówkę i rozpoczęło proces usamodzielnienia. W porównaniu do 2024 roku do rodziny biologicznej powróciło 1 dziecko. W przypadku 7 wychowanków sąd orzekł o zmianie formy pieczy zastępczej z instytucjonalnej na rodzinną pieczę zastępczą. Natomiast 14 wychowanków opuściło placówkę i rozpoczęło proces usamodzielnienia.

Tabela 13: Liczba dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze

Przyczyna	PPOW Wodzisław Śląski w 2024 r.	PDD Gorzyczki w 2024 r.	PPOW Gorzyczki w 2024 r.	PPOW Wodzisław Śląski w 2025r.	PDD Gorzyczki w 2025 r.	PPOW Gorzyczki w 2025 r.
Powrót do rodziny biologicznej	0	0	1	0	0	5
Zmiana formy pieczy zastępczej	5	0	2	0	0	0
Usamodzielnienie	6	5	3	1	3	1
Pobyt w Okręgowym Ośrodku Wychowawczym po ukończeniu 18 roku życia	0	0	0	0	0	1

9. Finansowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ogłasza Starosta w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Tabela 14: Koszt utrzymania dziecka w placówkach Powiatu Wodzisławskiego

Nazwa placówki	Koszt na 1 dziecko w 2024 r.	Koszt na 1 dziecko w 2025 r.
Powiatowy Dom Dziecka w Gorzyczkach	8 956,57 zł	8 657,74 zł
Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wodzisławiu Śląskim	7 724,90 zł	8 360,76 zł
Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Gorzyczkach	8 304,42 zł	8 590,69 zł

W 2025 roku koszty w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych uległy zróżnicowaniu. W dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych odnotowano wzrost w porównaniu do 2024 roku, natomiast w jeden placówce odnotowano spadek w stosunku do roku 2024 r.

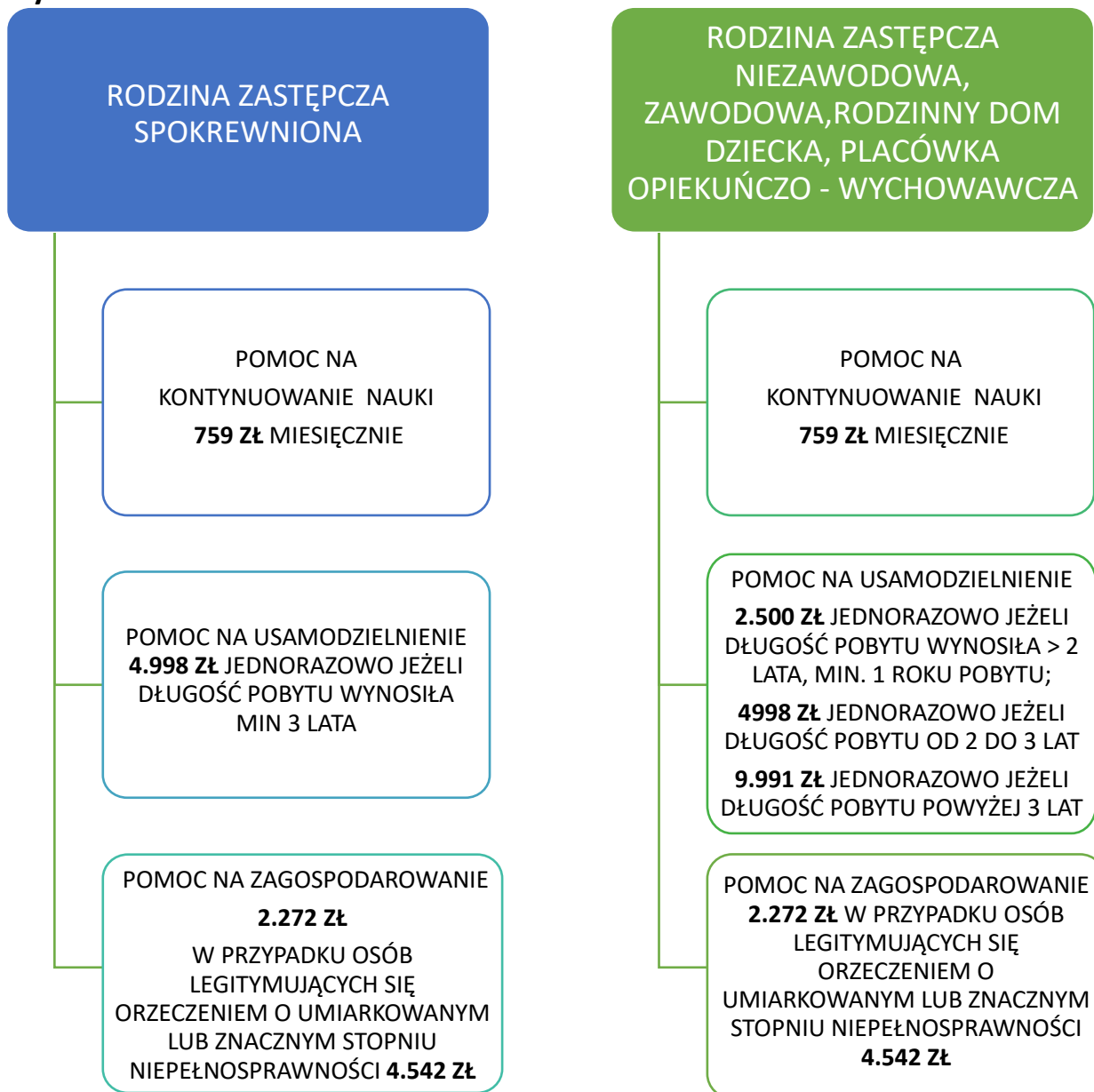
W 2025 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 2 dzieci z obywatelstwem ukraińskim, na które otrzymano dotacje celowe z budżetu państwa.

10. Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobom opuszczającym, po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, umieszczonym w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia sądu przyznaje się:

- 1) pomoc finansową na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu: odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia;
- 3) zapewnia się również pomoc prawną i psychologiczną.

Rysunek 15. Rodzaje pomocy finansowej dla usamodzielnionych wychowanków

Świadczenia wypłacone usamodzielnianym wychowankom

W 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim wypłaciło 377 świadczeń na łączną kwotę: 385 122, 60 zł w tym:

1) 280 świadczeń dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na łączną kwotę w wysokości 268 510,00 zł w tym świadczenia na:

- kontynuowanie nauki 262 świadczenia w wysokości- 193 094,00 zł;

- usamodzielnienie 9 świadczeń w wysokości - 54 968,00 zł ;
- zagospodarowanie 9 świadczeń w wysokości – 20 448,00 zł.

2) 83 świadczenia dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych na łączną kwotę w wysokości 105 175, 00 zł w tym:

- kontynuowanie nauki 76 świadczeń w wysokości – 56 687,00 zł;
- usamodzielnienie 5 świadczeń w wysokości – 43 944,00 zł;
- zagospodarowanie 2 świadczenia w wysokości – 4 544,00 zł

3) 14 świadczeń dla wychowanków opuszczających młodzieżowy ośrodek wychowawczy na łączną kwotę w wysokości – 11 437,60 zł

- kontynuowanie nauki 13 świadczeń w wysokości 7 437,60 zł
- zagospodarowanie 1 świadczenie w wysokości 4 000,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim zaakceptował:

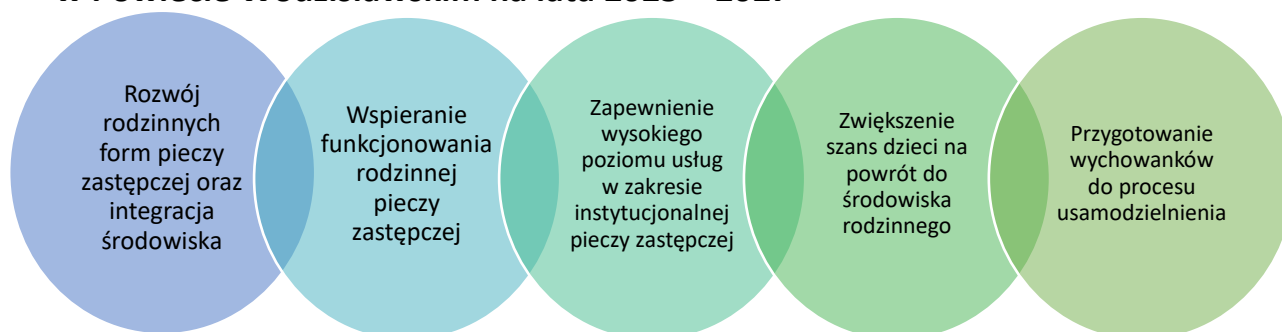
- 24 indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej;
- 6 indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 14 modyfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 35 modyfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

11. Realizacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

W Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wodzisławskim na lata 2025 - 2027 przyjętym Uchwałą NR VIII/91/2024 Rady Powiatu Wodzisławskiego z dnia 19 grudnia 2024 r. zaplanowane działania

zmierzają do stworzenia takiego systemu pieczy zastępczej, który zapewni dzieciom tego potrzebującym wsparcie w postaci odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej, wysokie standardy świadczonej pomocy, współpracę między podmiotami udzielającymi dziecku wsparcia, która – o ile to będzie możliwe – pozwoli na powrót dziecka pod opiekę rodziny naturalnej lub też umożliwi mu stabilne funkcjonowanie w rodzinnych lub instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Rysunek nr 16: Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wodzisławskim na lata 2025 – 2027

Jednym z celów Programu jest rozwój i profesjonalizacja rodzinnej pieczy zastępczej, w tym: pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych, rodzin zastępczych specjalistycznych i prowadzących rodzinne domy dziecka, doskonalenie warunków prowadzenia zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie potrzebnego wsparcia w zależności od zgłaszanych potrzeb oraz rozwój kompetencji wychowawczych osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych.

Plan rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025 – 2027 z określeniem wartości wskaźników/mierników w odniesieniu do roku kalendarzowego

Cel strategiczny programu

Zapewnienie dzieciom, przebywającym poza rodziną naturalną, właściwej opieki i wychowania w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także podjęcie pracy z rodziną pochodzenia dziecka, umożliwiającej powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – zapewnienie opieki i wychowania w środowisku zastępczym.

Cele szczegółowe

Cel 1 Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz integracja środowiska

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Wskaźniki monitoring 2025r.
1	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym wspólnie z rodzinami zastępczymi poprzez zamieszczanie informacji propagujących rodzicielstwo zastępcze w lokalnych mediach, organizowanie akcji promocyjnych oraz promocji w mediach społecznościowych;	Liczba publikacji, materiałów promocyjnych, audycji radiowych i telewizyjnych, postów internetowych- 12; liczba akcji promocyjnych-4;	Liczba publikacji, materiałów promocyjnych, audycji radiowych i telewizyjnych, postów internetowych- 88; liczba akcji promocyjnych-19;
2	Prowadzenie naboru i kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, kierowanie na szkolenia, prowadzenie szkoleń;	Liczba odbytych spotkań/ rozmów-10; liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych-10; liczba skierowań na szkolenia-10; liczba kandydatów, którzy ukończyli szkolenia-10;	Liczba odbytych spotkań/ rozmów-42; liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych - 21; liczba skierowań na szkolenia - 34; liczba kandydatów, którzy ukończyli szkolenia – 26;
3	Tworzenie nowych rodzin zastępczych, w szczególności niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka;	Liczba utworzonych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka-10;	Liczba utworzonych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka-14;

4	Organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzinnej pieczy zastępczej, w tym zapewnienie miejsc integracji dla rodzin zastępczych;	Liczba zorganizowanych spotkań-5; liczba osób uczestniczących w wydarzeniach-450;	Liczba zorganizowanych spotkań- 9; liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 622;
5	Umożliwianie dostępu do różnego rodzaju form spędzania czasu wolnego wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej;	Liczba zorganizowanych zajęć/wydarzeń – 3; liczba dzieci, które uczestniczyły w zajęciach/wydarzeniach-100;	Liczba zorganizowanych zajęć/wydarzeń –9; liczba dzieci, które uczestniczyły w zajęciach/wydarzeniach – 350;
6	Promowanie wolontariatu na rzecz pieczy zastępczej;	Liczba podjętych inicjatyw- 3; liczba odbytych spotkań/ rozmów- 3; liczba publikacji w mediach/mediach społecznościowych- 4;	Liczba podjętych inicjatyw- 5; liczba odbytych spotkań/ rozmów – 27; liczba publikacji w mediach/mediach społecznościowych- 4
7	Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami w celu wsparcia funkcjonowania pieczy zastępczej.	Liczba organizacji pozarządowych i przedsiębiorców zaangażowanych w działanie systemu pieczy zastępczej- 7;	Liczba organizacji pozarządowych i przedsiębiorców zaangażowanych w działanie systemu pieczy zastępczej - 7

Cel 2 Wspieranie funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Wskaźniki rezultat 2025r.
1	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej;	Liczba rodzin korzystających z grup wsparcia – 5; liczba przeprowadzonych grup wsparcia-1;	Liczba rodzin korzystających z grup wsparcia – 5; liczba przeprowadzonych grup wsparcia-1;
2	Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym RDD wsparcia w formie poradnictwa;	Liczba rodzin, osób objętych poradnictwem- 50; liczba zatrudnianych specjalistów-3;	Liczba rodzin, osób objętych poradnictwem- 91; liczba zatrudnianych specjalistów-6;
3	Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych i prowadzących RDD;	Liczba przeprowadzonych szkoleń-2; liczba rodzin uczestniczących w szkoleniach-10;	Liczba przeprowadzonych szkoleń – 5; liczba rodzin uczestniczących w szkoleniach – 80;

4	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe i osoby do pomocy;	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia poprzez rodziny pomocowe i osoby do pomocy-15;	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia poprzez rodziny pomocowe i osoby do pomocy – 39 rodzin;
5	Zapewnienie rodzinom wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej- 90; liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej- 6;	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej -96; liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 8;
6	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy;	Liczba rodzin/osób, którym udzielono wsparcia wolontariuszy-20; liczba wolontariuszy współpracujących z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej-25;	Liczba rodzin/osób, którym udzielono wsparcia wolontariuszy-22; liczba wolontariuszy współpracujących z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej-32;
7	Organizowanie wsparcia psychoedukacyjnego i profilaktycznego dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;	Liczba dzieci objętych działaniami psychoedukacyjnymi i profilaktycznymi-50;	Liczba dzieci objętych działaniami psychoedukacyjnymi i profilaktycznymi- 112;
8	Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących w celu doskonalenia jakości współpracy w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej;	Liczba zorganizowanych spotkań-2; liczba uczestników spotkań-10; liczba instytucji biorących udział w spotkaniach- 9;	Liczba zorganizowanych spotkań – 3; liczba uczestników spotkań-45; liczba instytucji biorących udział w spotkaniach-17
9	Prowadzenie superwizji dla rodzin zastępczych i prowadzących RDD;	liczba zorganizowanych superwizji-4; liczba osób biorących udział w superwizji- 10;	liczba zorganizowanych superwizji-0; liczba osób biorących udział w superwizji- 0;
Cel 3 Zapewnienie wysokiego poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej			
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Wskaźniki rezultat 2025r.
1	Systematyczne podnoszenie standardów bytowych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;	Liczba placówek, w których podniesiono standard-3;	Liczba placówek, w których podniesiono standard- 3;

2	Organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla wychowanków przebywających w placówkach;	Liczba spotkań-28, liczba dzieci uczestniczących w inicjatywach integracyjnych-57;	Liczba spotkań-47; liczba dzieci uczestniczących w inicjatywach integracyjnych-56;
3	Diagnozowanie specjalistyczne dzieci;	Liczba sporządzonych diagnoz-30, liczba odbytych konsultacji w celu sporządzenia diagnoz-26;	Liczba sporządzonych diagnoz-30; liczba odbytych konsultacji w celu sporządzenia diagnoz-18;
4	Udzielanie wsparcia psychologicznego adekwatnie do potrzeb dzieci i wskazań przeprowadzanych diagnoz;	Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym-56, liczba konsultacji-600, liczba zatrudnionych specjalistów-5;	Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym-54; liczba konsultacji-618; liczba zatrudnionych specjalistów-5;
5	Obejmowanie dzieci działaniami terapeutycznymi;	Liczba dzieci objętych działaniami terapeutycznymi-56, liczba zatrudnionych specjalistów-1;	Liczba dzieci objętych działaniami terapeutycznymi-56; liczba zatrudnionych specjalistów-1;
6	Zagospodarowanie czasu wolnego wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej;	Liczba zorganizowanych inicjatyw-51, liczba dzieci uczestniczących w różnego rodzaju inicjatywach, wypoczynku letnim, zimowym-56;	Liczba zorganizowanych inicjatyw-89; liczba dzieci uczestniczących w różnego rodzaju inicjatywach, wypoczynku letnim, zimowym-57;
7	Wzmacnianie kompetencji osób zatrudnionych w placówkach poprzez zapewnienie im oferty szkoleń adekwatnych do potrzeb dzieci, z którymi pracują;	Liczba przeszkolonych pracowników-36, liczba zorganizowany szkoleń-41;	Liczba przeszkolonych pracowników-26; liczba zorganizowany szkoleń-26;
8	Organizacja spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących w celu doskonalenia jakości współpracy w obszarze instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Liczba zorganizowanych spotkań-103; liczba uczestników spotkań-45; liczba instytucji biorących udział w spotkaniach-10;	Liczba zorganizowanych spotkań-95; liczba uczestników spotkań-62; liczba instytucji biorących udział w spotkaniach-18;

Cel 4 Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Wskaźniki rezultat 2025r.
1	Intensyfikacja współpracy z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;	Liczba planów pomocy dziecku skonstruowanych we współpracy z asystentem rodziny-150; liczba ocen sytuacji dziecka dokonanych z udziałem asystenta rodziny-150; liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych-10; liczba rodzin objętych asystą-50;	Liczba planów pomocy dziecku skonstruowanych we współpracy z asystentem rodziny-75; liczba ocen sytuacji dziecka dokonanych z udziałem asystenta rodziny-61; liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych-29 liczba rodzin objętych asystą-37
2	Udzielanie rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poradnictwa specjalistycznego;	liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia pracowników w czasie spotkań z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej-150; liczba udzielonych porad rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej- 20, liczba porozumień podpisanych z rodzicami dzieci przebywających w rodzinach zastępczych/placówkach - 15;	liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia pracowników w czasie spotkań z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej-221; liczba udzielonych porad rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej-300; liczba porozumień podpisanych z rodzicami dzieci przebywających w rodzinach zastępczych/placówkach-31;
3	Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi (o ile sąd nie zadecyduje inaczej); Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów między dziećmi w pieczy zastępczej i ich rodzicami	Liczba dzieci, które utrzymują kontakt z rodzinami biologicznymi - 300, liczba dzieci, dla których organizowano w PCPR/placówkach spotkania z rodzicami biologicznymi-150;	Liczba dzieci, które utrzymują kontakt z rodzinami biologicznymi - 229; liczba dzieci, dla których organizowano w PCPR/placówkach spotkania z rodzicami biologicznymi-92;

	biologicznymi;		
4	Udostępnianie pomieszczeń przyjaznych dziecku do realizacji kontaktów dzieci przebywających w pieczy z rodzicami biologicznymi;	Liczba pomieszczeń dostosowanych do potrzeb dzieci, w których odbywają się spotkania z rodzicami biologicznymi-2;	Liczba pomieszczeń dostosowanych do potrzeb dzieci, w których odbywają się spotkania z rodzicami biologicznymi-6;
Cel 5 Przygotowanie wychowanków do procesu usamodzielnienia, udzielenie wsparcia w celu zwiększenia szans na rynku pracy i pomoc w zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych			
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Wskaźniki rezultat 2025r.
1	Pomoc w sporządzaniu indywidualnych programów usamodzielnienia i realizowaniu ich postanowień;	Liczba sporządzonych indywidualnych programów usamodzielnienia-25;	Liczba sporządzonych indywidualnych programów usamodzielnienia-30;
2	Udzielanie bieżącego wsparcia w procesie usamodzielnienia, współpraca z opiekunami usamodzielnienia;	Liczba spotkań i porad udzielonych usamodzielnianym wychowankom-65;	Liczba spotkań i porad udzielonych usamodzielnianym wychowankom-49;
3	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób usamodzielnianych;	Liczba spotkań i konsultacji ze specjalistami-10;	Liczba spotkań i konsultacji ze specjalistami-19
4	Pomoc w uzyskaniu mieszkań z zasobów gmin;	Liczba wniosków złożonych przez wychowanków w celu uzyskania mieszkania socjalnego/komunalnego-6;	Liczba wniosków złożonych przez wychowanków w celu uzyskania mieszkania socjalnego/komunalnego-4;
5	Prowadzenie mieszkań dla osób usamodzielnianych;	Liczba wychowanków zamieszkujących w mieszkaniach dla osób usamodzielnianych-6; liczba oferowanych miejsc-6;	Liczba wychowanków zamieszkujących w mieszkaniach dla osób usamodzielnianych-4; liczba oferowanych miejsc-6;
6	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych;	Liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia-25, liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia-5, liczba pracowników współpracujących	Liczba realizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia-29; liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia-6; liczba pracowników współpracujących

		z osobami usamodzielnianymi-10;	z osobami usamodzielnianymi-12;
7	Prowadzenie poradnictwa i szkoleń dla opiekunów usamodzielnienia i dla rodzin zastępczych;	Liczba przeszkolonych opiekunów i rodzin zastępczych-10, liczba udzielonych porad- 10;	Liczba przeszkolonych opiekunów i rodzin zastępczych- 13 liczba udzielonych porad-13

Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2025–2027

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat zobowiązany jest do planowania oraz określania limitu rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na swoim terenie. Umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej zawierane są na podstawie art. 56 ustawy, w ramach rocznego limitu ustalonego w trzyletnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej.

Ustawa przewiduje możliwość zawarcia przez starostę, na wniosek zainteresowanej rodziny, umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z rodziną zastępczą niezawodową, która spełnia wymagane warunki, posiada pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz odpowiednie doświadczenie. Dotyczy to w szczególności rodzin posiadających co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawowaniu pieczy zastępczej, prowadzących rodzinny dom dziecka lub pełniących funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Ustawodawca dopuszcza również możliwość zawarcia takiej umowy z rodziną spełniającą wymagania formalne i posiadającą pozytywną opinię koordynatora, nawet bez wskazanego wyżej doświadczenia, jeśli starosta uzna to za zasadne.

W Powiecie Wodzisławskim na lata 2025–2027 zaplanowano utrzymanie limitu zawodowych rodzin zastępczych na stałym poziomie.

Tabela 15: Limit zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Wodzisławskim na lata 2025–2027

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych	Realizacja limitu rodzin zastępczych zawodowych
2025	4	4
2026	4	--
2027	4	--

12. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim w 2026 roku

Analiza funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim wskazuje na konieczność podejmowania dalszych, systemowych działań zmierzających do jego rozwoju, stabilizacji oraz dostosowania do rosnących potrzeb społecznych.

Pomimo funkcjonowania rozwiniętego systemu rodzinnej pieczy zastępczej, nadal istnieje istotna potrzeba zwiększania liczby rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, a także utworzenia kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Struktura funkcjonujących form pieczy zastępczej wskazuje na dominację rodzin spokrewnionych, przy jednoczesnym niewystarczającym udziale rodzin zawodowych specjalistycznych oraz rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, co ogranicza możliwości zapewnienia odpowiednich form opieki dzieciom wymagającym szczególnego wsparcia.

Rysunek 17: Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim

Warto jednak zaznaczyć, iż dzięki realizowanym kampaniom społecznym oraz działaniom promującym ideę rodzicielstwa zastępczego, obserwowany jest stopniowy wzrost liczby osób zainteresowanych pełnieniem tej funkcji.

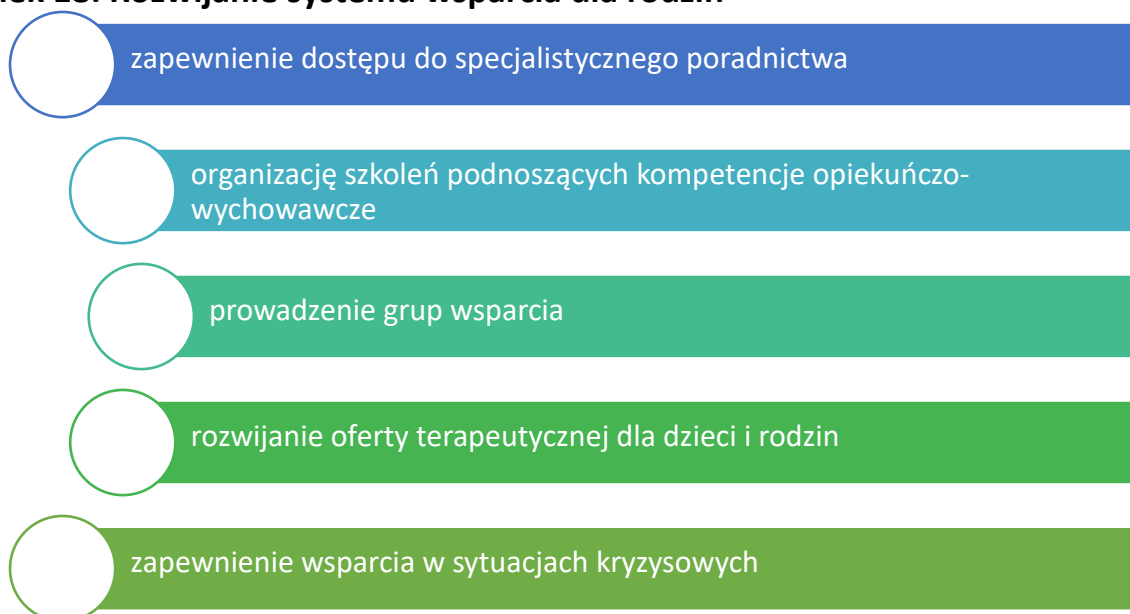
Istotnym wyzwaniem pozostaje konieczność zapewnienia dzieciom całodobowej opieki, co wynika m.in. z utrzymującej się liczby rodzin biologicznych niewydolnych wychowawczo, często dotkniętych problemami uzależnień oraz trudnościami w prawidłowym funkcjonowaniu opiekuńczo-wychowawczym. Pomimo intensywnej pracy podejmowanej przez asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych, liczba rodzin wymagających wsparcia utrzymuje się na wysokim poziomie, co generuje potrzebę zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W sytuacjach braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej, konieczne staje się kierowanie ich do placówek opiekuńczo-wychowawczych, co z kolei wpływa na ograniczenie dostępności miejsc w tych

placówkach. Sytuacje te dotyczą dzieci wymagających specjalistycznej opieki ze względu na trudności wychowawcze, doświadczenia traumatyczne, czy konieczność zapewnienia intensywnego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego. Zatem utworzenie dodatkowej placówki jest uzasadnioną potrzebą. Ponadto placówka opiekuńczo-wychowawcza pełni ważną funkcję w systemie interwencyjnym umożliwiając szybkie reagowanie w sytuacjach kryzysowych, gdy dziecko musi zostać niezwłocznie zabezpieczone. W tym kontekście jej funkcjonowanie stanowi istotne uzupełnienie całego systemu pieczy zastępczej zwiększając jego elastyczność i zdolność do reagowania na zróżnicowane potrzeby dzieci.

Kolejną istotną potrzebą jest zapewnienie stabilnego finansowania systemu pieczy zastępczej poprzez zabezpieczenie odpowiednich środków w budżecie powiatu oraz gmin na realizację zarówno zadań obligatoryjnych, jak i fakultatywnych. Dotyczy to w szczególności finansowania świadczeń dla rodzin zastępczych, wynagrodzeń dla rodzin zawodowych oraz kosztów wsparcia specjalistycznego. Ważnym kierunkiem działań jest również rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Rysunek 18: Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin

Istotnym elementem wzmocnienia systemu pieczy zastępczej jest także pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich, umożliwiających realizację dodatkowych form wsparcia. Przykładem takich działań jest projekt „Rodzina w Centrum”, który pozwala na rozszerzenie oferty pomocowej skierowanej do rodzin zastępczych oraz dzieci.

Niezbędne jest również zapewnienie stałego rozwoju kompetencji kadry realizującej zadania w obszarze pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści pracujący z rodzinami napotykają w swojej pracy na liczne wyzwania, takie jak zaburzenia emocjonalne i behawioralne dzieci, trudne relacje z rodziną biologiczną czy problemy uzależnień wśród młodzieży. W związku z tym konieczne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry poprzez udział w szkoleniach, superwizjach oraz innych formach doskonalenia zawodowego.

Podsumowując, rozwój systemu pieczy zastępczej w Powiecie Wodzisławskim wymaga podejmowania skoordynowanych działań w obszarze organizacyjnym, finansowym oraz kadrowym, ukierunkowanych na zwiększenie dostępności rodzinnych form pieczy, podnoszenie jakości wsparcia oraz zapewnienie dzieciom stabilnych i bezpiecznych warunków wychowania.